

LAVEX

3 · 2017

LANOVÁ DOPRAVA · CESTOVNÝ RUCH · MANAŽMENT · MARKETING

ROČNÍK XLIV

Technológia a dizajn v novej dimenzii

Nová prémiová kabína „Symphony 10“ od LEITNER ropeways oslavuje svoju premiéru vo Val Gardene (Taliansko)

LEITNER[®]
ropeways

Nastúp a užívaj si!

Najnovšia 15-miestna kabínková lanovka Krupová–Kosodrevina prináša viac komfortu, dizajnu a prepravnej kapacity do Jasnej–Chopok juh v Nízkych Tatrách. Elegantné a flexibilne využiteľné vozne s desiatimi miestami na sedenie a s piatimi na státie poskytujú najvyššiu mieru komfortu, ako aj vysokú stabilitu vo vetre a viac prepravnej kapacity: je možné bez problémov prepravovať invalidné vozíky, pomôcky na chodenie alebo detské kočíky bez toho, aby bolo potrebné vyklápať sedadlá alebo podstatne redukovat' rýchlosť jazdy. Od roku 2012 zrealizovala firma Doppelmayr spolu s TMR, a.s. ďalšie dve zariadenia s týmito komfortnými kabínkami typu Omega IV-15 SI od švajčiarskej firmy CWA: Kosodrevina–Chopok a Štart–Skalnaté pleso.

www.doppelmayr.com

LAVEX info

Vydáva:

LAVEX, Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku, Liptovský Mikuláš
e-mail: lavex@lavex.sk
www.lavex.sk

Šéfredaktor:

Ing. M. Grešo

Redakčná rada:

predseda:
Ing. Peter Nanky
členovia:
Ing. A. Bisták, JUDr. P. Briák, PhD., Ing. J. Hulla, M. Petőcz, M. Sumka

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:

LAVEX, M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš
IČO: 00 213 331
tel.: 044 5520 460
sekretariát: 0903 526 545
revízni technici: 0903 527 545
e-mail: lavexinfo@lanovky.sk

Tlač a grafika

MB – POLYGRAF, s. r. o.
Lediny 42, 841 03 Bratislava
tel.: 0903 024 968
e-mail: mbpolygraf@lanovky.sk
www.lanovky.sk

Ročné predplatné na 3 čísla:

9,00 € vrátane poštovného / členským organizáciám LAVEX-u a spolupracovníkom poskytujeme časopis bezplatne

Predajná cena časopisu: 2,80 €

Predajné miesta:

Knihkupectvo VEDA,
Štefánikova 3, Bratislava
(pondelok – piatok 10:00 – 17:30)
tel.: 02 2092 0233

Informačné centrum
Andreja Kmeťa 22, 036 01 Martin
tel.: 043 4238 776

Elektronická verzia časopisu:

<http://www.lavex.sk/lavexinfo.htm>
<http://lavexinfo.lanovky.sk/>

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii. Redakcia ani vydavateľ nezodpovedajú za kvalitu či grafické spracovanie hotovej inzercie a dodaných reklamných článkov.

ISSN č. 1336-1953
Evidenčné číslo MK SR – EV 3893/09
Vychádza 3-krát do roka.

Číslo vydané v decembri 2017

5

LAVEX si pripomenul 50 rokov od svojho založenia

12

Lanovkár Štefan Želasko

16

Chodník korunami stromov Bachledka

Prihovor 2

Náš hosť 3

Z činnosti združenia

LAVEX si pripomenul 50 rokov od svojho založenia 5

46. dni lanoviek a lyžiarskych vlekov 8

Lanovkári, ako ich nepoznáme

Štefan Želasko 12

Oznamy a informácie

Zväz cestovného ruchu 14

Jesenné stretnutie hotelierov 15

Zo života našich stredísk

Chodník korunami stromov 16

Donovaly sa v lete stávajú „hlavným mestom detí“ 17

Polstoročie lanovky a história strediska Malinô Brdo 18

Nové lanovky v sezóne

Szczyrk odštartuje sezónu s tromi novými lanovkami 20

Lanové dráhy

Doppelmayr 22

Leitner 24

Zasnežovacie systémy

TechnoAlpin 26

Snežné pásové vozidlá

Kässbohrer – Termont 28

Svet lanoviek

Nová lanovka ve Špindlerově Mlýně 31

Inzerentní čísla:

TECHNOALPIN str. 2
AUTORASTER str. 4
KÄSSBOHRER str. 30

LEITNER obálka str. 1
DOPPELMAYR obálka str. 2
PRINOTH obálka str. 3
SUPERSNOW obálka str. 4

Každé lyžiarske stredisko potrebuje prvotriedneho partnera. Z tohto dôvodu sa spoliehame na TechnoAlpin.

Jakob "Jack" Falkner, Sölden AG

Už viac ako 10 rokov sa spoločnosť TechnoAlpin stará o výborné snehové podmienky na zjazdovkách v Söldene. Vedenie presvedčil okrem iného mimoriadny výkon snežných diel spoločnosti TechnoAlpin, ktorý je s každým novým modelom posúvaný na vyššiu úroveň.

Príhovor

Vážení čitatelia

dňom 28. september 2017 zavrášilo Združenie lanoviek a vlekov na Slovensku päťdesiat rokov svojej činnosti. S určitou možnosťou možno povedať, že sme najstarším združením – najstaršou profesijnou organizáciou v cestovnom ruchu na Slovensku. Za toto obdobie prešlo združenie aj príjemnou, aj ťažkou cestou, ale pracovníci sekretariátu, ako aj niektorí zástupcovia členských organizácií združenia v tých najťažších chvíľach vždy ukázali nezlomnú vôľu organizáciu zachovať, pomôcť jej, aby mohla plniť svoje úlohy, ktoré jej boli dané nielen stanovami, ale ktoré postupne prinášal život

a zmeny s ním spojené. Rozhodujúcou silou v ťažkých situáciách bol až do deväťdesiatich rokov jeho zakladateľ – Ing. Ivan Sutóris a po ňom aj všetci ďalší predsedovia združenia. Dňa 4. októbra sme si preto pripomenuli toto významné jubileum slávnostným stretnutím, ktoré sa uskutočnilo v hoteli Strachan – Jánska koliba v Liptovskom Jáne. Na stretnutie boli pozvaní bývalí a súčasní zamestnanci sekretariátu združenia, bývalí aj súčasní členovia predstavenstva a dozornej rady združenia, hostia a významní obchodní partneri zo zahraničia. Cieľom stretnutia neboli honosné oslavy, spojené s veľkolepým programom, ale príležitosť po rokoch sa stretnúť aj so staršou generáciou osobností v lanovej doprave na Slovensku, porozprávať sa, zaspomínať a popriať si do ďalších rokov najmä veľa zdravia a úspechov. Veľmi príjemné boli však aj stretnutia s bývalými kolegami, ktorí sa rozutekali zo združenia najmä začiatkom deväťdesiatich rokov, keď sa otvorili nové možnosti a keď sa perspektíva niektorých pracovných pozícií

v združení pomaly vytrácala. Veľmi oceňujeme skutočnosť, že pozvanie na slávnostné stretnutie prijali významné osobnosti, ako napríklad Ing. Ivana Magátová, generálna riaditeľka sekcie cestovného ruchu MDaV SR, ktorá svoje pocity vyjadrila milými slovami v úvode svojho príhovoru, že vždy sa dobre cíti na podujatiach v atmosfére priateľstva, spoločných zážitkov a kolegiálnych väzieb. Tiež prezident Zväzu cestovného ruchu na Slovensku Mgr. Marek Harbulák vyjadril veľký obdiv a rešpekt nad päťdesiatimi

rokmi činnosti združenia a potvrdil, že zmysel založenia združenia bol a stále trvá, že združenie má nezastupiteľné miesto v histórii a rozvoji cestovného ruchu na Slovensku. Svojou účasťou nás milo prekvapil aj riaditeľ divízie

dráh a dopravy na dráhach Dopravného úradu Ing. Ján Sol'ava, ktorý vo svojom príhovore ocenil prácu technikov združenia v prospech dopravy na Slovensku – od pracovníkov obsluhy, údržby, montáže cez revíznych technikov až po prácu inšpektorov technického dozoru. V záverečnom príhovore náš partner, riaditeľ Asociácie horských stredísk Českej republiky, ocenil zmysluplnosť LAVEX-u v prospech prípravy dobrých podmienok na fungovanie biznisu v horských a lyžiarskych strediskách. Všetci hostia vo svojich príhovoroch popriali združeniu veľa úspešných rokov v napĺňaní jeho poslania, ako aj veľa zdravia a pohody všetkým funkcionárom a zamestnancom združenia, ktorí sa o to usilujú. A mne už zostáva len konštatovať, že som so svojimi spolupracovníkmi rád, že všetci pozvaní sa na stretnutí cítili dobre, že sa nám podarilo pripraviť príjemnú atmosféru v duchu priateľstva a krásnych spomienok, a za to všetkým zúčastneným zo srdca ďakujem.

Miroslav Grešo

Náš hosť

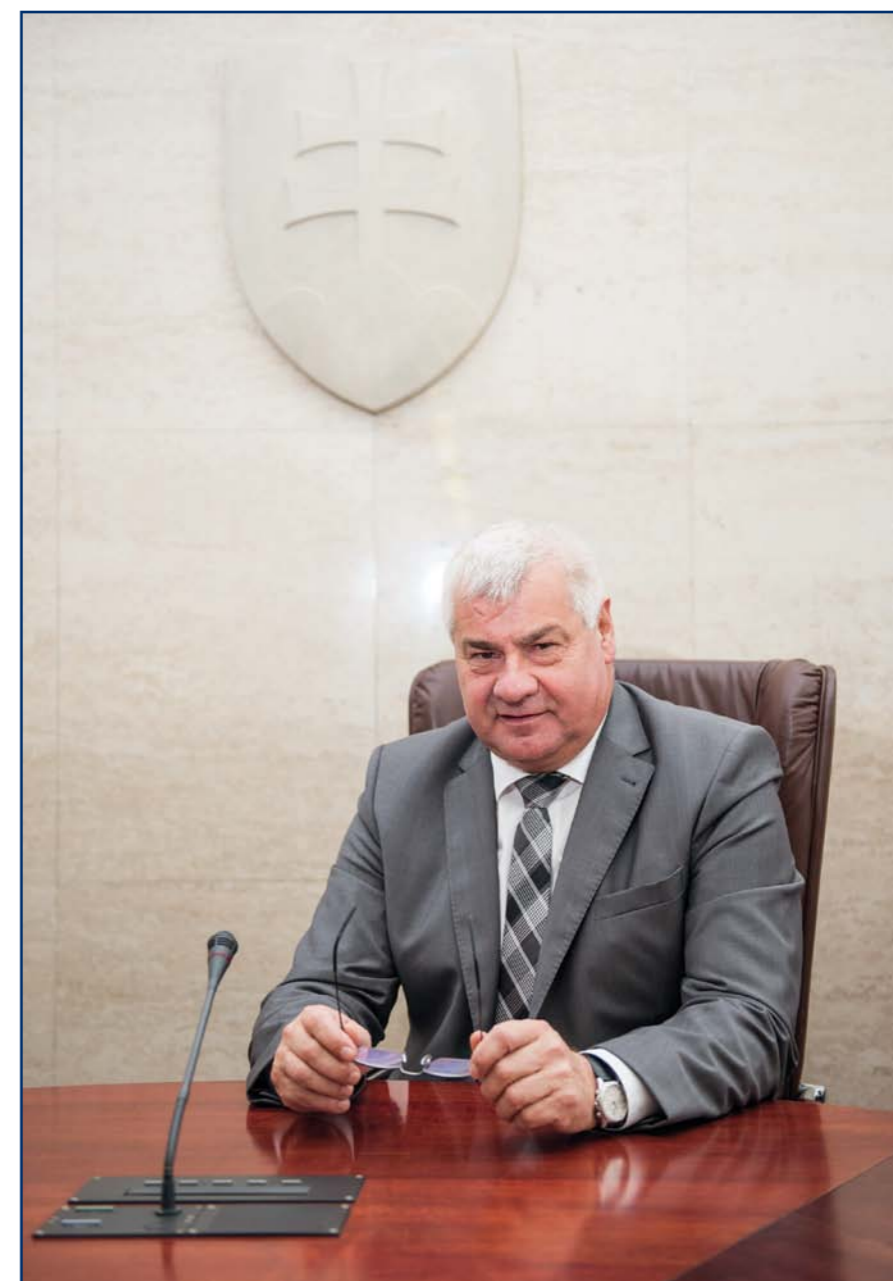
Árpád Érsek je ministrom dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Absolvoval Fakultu telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil ako vysokoškolský pedagóg, bol reprezentačným trénerom v šerme a majiteľom viacerých spoločností. Od roku 2010 sa angažuje v politike.

*** Pán minister, boli ste aktívny športovec, teraz riadite rezort, do ktorého patrí aj cestovný ruch. Aký je váš vzťah k horám, k lyžovaniu a k cestovnému ruchu?**

- Absolvoval som FTVŠ, takže šport sa stal neoddeliteľnou súčasťou môjho života. Klamal by som, keby som ja – chlapec, ktorý vyrastal na Podunajsku – povedal, že zo športu mi je najbližšie lyžovanie. No ako absolvent telovýchovnej fakulty mám všetky skúšky a zápočty, ktoré sme mali absolvovať. Je to krásny, elegantný šport. Nebol som borec v lyžovaní, ale keď som sa rozlyžoval, tak som nemal strach ísť aj na čiernu trasu. Momentálne nelyžujem, pretože mám zdravotné problémy s členkami. V súčasnosti uprednostňujem bicykel, i keď musím povedať, že mojou srdcovou záležitosťou už asi navždy zostane šerm, ktorému som venoval značnú časť môjho života. Čo sa týka cestovného ruchu, tak tu mám veľa osobných skúseností zo zájazdov, ktoré som absolvoval ešte ako športovec. Pochodil som rôzne končiny sveta, myslím, že to bolo 56 krajín, takže mám z čoho čerpať a využiť tieto poznatky a skúsenosti na Slovensku. K cestovaniu i cestovnému ruchu mám pozitívny vzťah. Samozrejme som prešiel aj celé Slovensko a všetky naše lyžiarske strediská. Vtedy boli ešte len v plienkach, a preto ma veľmi teší, keď vidím, aký pokrok urobili.

*** Už tretiu sezónu pokračuje výrazná podpora štátu v oblasti lyžiarskej výučby žiakov a študentov základných a stredných škôl. Táto podpora drží nad vodou najmä menšie lyžiarske strediská. Bude tento stav pokračovať dlhodobo?**

- Táto otázka skôr patrí ministerstvu školstva, no z nášho pohľadu môžeme

konštatovať, že podpora lyžiarskych kurzov má pozitívny dosah nielen na lyžiarske strediská, ale celkovo na rozvoj cestovného ruchu. Okrem ekonomických vplyvov, ako sú podpora zamestnanosti a rozvoj regiónov, má podpora aj neekonomický rozmer vo výchove

potenciálnych klientov. Deti a mládež naučíme lyžovať, vybudujeme u nich vzťah k regiónu, kam sa neskôr budú vracat' so svojimi rodinami. Nemenej dôležitý je, samozrejme, aj zdravotný a sociálny rozmer podpory lyžiarskych kurzov.

*** V cestovnom ruchu je veľmi dôležitá propagácia cieľových destinácií, ako aj jednotlivých poskytovateľov služieb, ktorá si vyžaduje nemalé finančné prostriedky. Klesajúci trend poskytovaných finančných prostriedkov zo strany štátu na podporu propagácie nemôže priniesť rast príjmov z cestovného ruchu. Ako bude tento trend pokračovať do budúcnosti?**

- Som veľmi rád, že minuloročné začlenenie Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, ktorá sa špecializovala na marketing a propagáciu cestovného ruchu Slovenska, priamo do štruktúr samotného ministerstva dopravy zefektívnilo fungovanie tejto agentúry. Naše skúsenosti jednoznačne ukazujú, že to bol správny krok. Štát dokáže dočasne zabezpečiť prezentáciu Slovenska na rovnakej alebo dokonca lepšej úrovni s podstatne menším počtom zamestnancov. Ďalším prínosom tejto zmeny je úspora finančných prostriedkov na administratíve a využitie existujúcich kapacít ministerstva. Napríklad v tomto

roku sa Slovensko zúčastňuje na 25 medzinárodných veľtrhoch a výstavách, väčšinou samostatne, skôr výnimočne v spolupráci s ostatnými krajinami V4 a v období prvého polroka sme ušetrili približne 300 000 eur. Suma určená na propagáciu cestovného ruchu predstavuje

3 milióny eur a my naďalej pokračujeme v podpore marketingovej aktivity, ktorej cieľom je propagácia konkrétnych turistických regiónov Slovenska a ich atraktivít pre zahraničných novinárov, a zahraničných touroperátorov. Infocesty sú tematicky vždy zamerané na prezentáciu ťažiskových produktov cestovného ruchu prezentovaného regiónu a organizujú sa aj po významných prezentáciách, veľtrhoch a výstavách. Zároveň sme naštartovali niekoľko nových modelov podpory cestovného ruchu. Ide napríklad o prezentáciu cykloturistiky na Slovensku v štátoch V4. Teší nás, že sa nám darí naplňovať naše ciele a všetky aktivity prispievajú k zvyšovaniu počtu turistov a počtu ich prenocovaní. Návštevnosť Slovenska naďalej stúpa a slovenskému turizmu sa stále darí, pričom za prvý polrok 2017 sa na Slovensku ubytovalo už takmer 2,5 milióna hostí, čo v medziročnom porovnaní predstavuje 9,9 % nárast počtu návštevníkov oproti rekordnému roku 2016.

Za rozhovor ďakuje
Ing. Miroslav Grešo

Z činnosti združenia

LAVEX si pripomenul 50 rokov od svojho založenia

Súčasní, ale aj bývalí zamestnanci sekretariátu združenia, členovia predstavenstva a dozornej rady, hostia a dôležití obchodní partneri si dňa 5. októbra 2017 pripomenuli významnú udalosť – 50 rokov

od založenia Záujmového združenia lanoviek a vlekov na Slovensku. Podujatie sa uskutočnilo v hoteli Strachan – Jánka koliba za účasti významných hostí z cestovného ruchu aj štátnej správy. Dňa 28. septembra 1967 v Liptovskom Mikuláši podpísalo 35 zástupcov podnikov a organizácií zmluvu o zriadení Záujmového združenia majiteľov a prevádzkovateľov osobných lanoviek a lyžiarskych vlekov s cieľom koordinácie činnosti a poradenskej služby pri príprave, výstavbe a prevádzke osobných horských dopravných zariadení. Pripomenutie si tohto významného kroku pre rozvoj nielen lyžovania na Slovensku, ale cestovného ruchu vôbec sa formou slávnostného stretnutia uskutočnilo za účasti viac ako 70 bývalých aj súčas-

ných pracovníkov lanovkárskej branže 5. októbra v Liptovskom Jáne. Stretnutie otvoril príhovorom Ing. Miroslav Grešo, riaditeľ sekretariátu združenia. Ocenil v ňom zásluhy zakladateľa združenia

Ing. Ivana Sutórisa v jeho 25-ročnom pôsobení vo funkcii predsedu združenia a privítal vzácných hostí a všetkých účastníkov stretnutia. Pripomenul tiež dôležité medzinyky v 50-ročnej histórii združenia, akými boli napr. rokovania o zakúpení licencie na výrobu lanoviek a lyžiarskych vlekov a následné rozbehnutie výroby, čo bezpochyby vyriešilo najdôležitejší problém, ktorý združenie počas svojej existencie riešilo a úspešne aj doriešilo. Následne to boli tiež kroky spojené s prípravou a zabezpečením podmienok na výkon revíznej činnosti a výchovno-vzdelávacej činnosti, nevyhnutnej pre prevádzku horských dopravných zariadení. V ďalšej časti príhovoru riaditeľ združenia pripomenul tradíciu niektorých aktivít združenia, ako sú organizovanie Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov (45 rokov), organizovanie pretekov lanovkárov (34 rokov), organizovanie medzinárodných výstav (15 ročníkov), vydávanie odborného časopisu LAVEX Info (44 rokov), a vyzdvihol aj spoluprácu s medzinárodnými

- UŽ 20 ROČNÉ SKÚSENOSTI.
- RÝCHLY A KVALITNÝ SERVIS
- ŠIROKÝ VÝBER NOVÝCH AJ JAZDENÝCH STROJOV
- NAJPREDÁVANEJŠIE SNEŽNÉ SKÚTRE NA SLOVENSKU
- NAŠE SKÚTRE SÚ VO VÄČŠINE VÄČŠÍCH LYŽIARSKYCH STREDÍSK
- AUTORIZOVANÝ IMPORTÉR SNEŽNÝCH SKÚTROV ARCTIC CAT (USA)
- NAŠI ZÁKAZNÍCI SÚ AJ: HORSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA, SLOVENSKÉ ELEKTRÁRNE, TANAP, GLOBTEL (ORANGE), EuroTel (Slovak Telekom)

Importér:
AUTO RASTER, Neresnícka 3A, Zvolen
 tel.: +421 903 810 149
 servis@autoraster.sk

www.autoraster.sk

Sekcia cestovného ruchu MDaV SR udelila ocenenia, ktoré odovzdala generálna riaditeľka Ing. I. Magátová

organizáciami, ako sú rakúsky, francúzsky a švajčiarsky zväz pre lanovú dopravu, FIA-NET a O.I.T.A.F. či česká a poľská asociácia horských a lyžiarskych stredísk. Záverom riaditeľ združenia potvrdil, že myšlienku zakladateľov združenia rozvinúť na Slovensku sieť osobných horských dopravných zariadení po vzore alpských krajín, skvalitniť a rozšíriť činnosť

lanovkárske organizácií na prospech lyžovania, aktívneho pohybu obyvateľstva na zdravom vzduchu na horách sa podarilo splniť. Zároveň dodal, že vďaka výrobe množstva nových vlekov a lanoviek vznikli v horských oblastiach ďalšie lyžiarske strediská, ktoré na seba nabalili nové a nové zariadenia pre lyžiarske služby, ale aj stravovacie a ubytovacie zariadenia.

Možno povedať, že lanovky a vleky boli motorom rozvoja cestovného ruchu a zároveň pomáhali riešiť problémy nezamestnanosti v odľahlých horských a podhorských oblastiach. Predseda združenia Ing. Peter Nanky vyzdvihol vo svojom príhovore prácu, záujemnosť a oddanosť množstva ľudí, ktorí sa za uplynulých päťdesiat rokov podieľali

na činnosti združenia. Poprial účastníkom stretnutia príjemný pobyt plný krásnych spomienok a stretnutí s priateľmi a kolegami a vyzval účastníkov, aby minútu ticha vzdali úctu a venovali tichú spomienku na tých, ktorí sa už tohto stretnutia nedožili.

Generálna riaditeľka sekcie cestovného ruchu MDaV SR Ing. Ivana Magátová v príhovore konštatovala, že lanová doprava je podstatný a neopomenuteľný prvok v systéme fungujúceho zimného cestovného ruchu, ktorý považuje za jeden z hlavných produktov aj stratégia rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. Každý návštevník horského strediska môže len privítať, že po značných investíciách sú dnes slovenské horské strediská cestovného ruchu na stredo európskom trhu konkurencieschopné, pričom na dosiahnutí tohto stavu majú práve prevádzkovatelia lanovej dopravy nenahraditeľný podiel. Význam lanovej dopravy sa napokon odráža aj v spontánnom hodnotení návštevníkov – spravidla na prvom mieste uvedú, či boli spokojní práve s touto službou, až potom začnú hovoriť o hotelových, reštauračných či doplnkových službách.

Ing. Ivana Magátová v ďalšej časti príhovoru ocenila húževnatosť, s akou pracovníci združenia pristupovali k svojej práci, ako krôčik po krôčiku rozširovali svoju pôsobnosť, sústreďovali sa na rozvoj všetkého, čo s lanovou dopravou súvisí – kontrolu technického stavu zariadení, vzdelávanie odborného personálu, budovanie lyžiarskych škôl, organizovanie študijných zájazdov, prípravu právnych a technických predpisov, organizovanie odbornej výstavy, vydávanie odborného časopisu a mnohé ďalšie činnosti. V závere svojho príhovoru tlmočila pozdrav a želanie všetkého najlepšieho od Ing. Ivana Sutórisa a v jeho mene vyjadrila uznanie a poďakovanie za 50 rokov vytrvalej spoločnej práce. Záverom už možno len konštatovať želania všetkých účastníkov stretnutia, aby sa združeniu aj v ďalších rokoch darilo a aby si zachovalo všetko to, čo združenie posúvalo na dnešnú úroveň – odhodlanie, vzájomnú spoluprácu a nasadenie pri riešení vzniknutých problémov.

Miroslav Grešo

Vážení hostia, predstavenstvo a zamestnanci LAVEX-u,

dakujem, že môžem krátkym príhovorom vystúpiť na tomto vzácnom jubileu, akým je 50. výročie založenia ZZLaV na Slovensku.

Mojím prvým kontaktom so ZZLaV boli Dni LaV v roku 1973 v Jasnej v zotavovni SNP. Bol som unesený, že vo vtedajšej dobe existovala takáto organizácia, ktorá sa zaoberá problematikou lanoviek a vlekov a rozvojom ZCR na Slovensku.

Tieto Dni LaV sa konali v úžasnej atmosfére entuziazmu a nadšenia ľudí, ktorí mali radi hory, lyžovanie a zimný CR. Práve prebiehalo dokončovanie výstavby lanovky POMA (dovoz z Francúzska) a príprava na jej schvaľovanie.

Pracovníci ZZLaV spolu s ďalšími odborníkmi – nadšencami spracovávali dokumentáciu, predpisy atď. na schvaľovací skúšku tejto lanovky. Vtedy som si uvedomil, ako som si správne vybral svoje zamestnanie na vtedajšej TSÚZ v Smokovci, kde som bol prijatý jej riaditeľom Ing. L. Harvanom (za čo mu aj pri tejto príležitosti ďakujem). Bol som prijatý do funkcie v oblasti lanoviek a vlekov vo Vysokých Tatrách.

V mojom snažení ma Lacko Harvan veľmi podporoval, a tak som sa dostal do predstavenstva ZZLaV. V predstavenstve sme spolupracovali s pracovníkmi ZZLaV, odborníkmi (nedá mi nespomenúť JUDr. Ing. Wagnera, Ing. Jakobovského, VUO), potom s pracovníkmi TATRAPOMY Kežmarok (Ing. L. Mačičák) a ďalšími.

Bola to činnosť v oblasti technicko-prevádzkovej, pri tvorbe noriem, predpisov, zákonov a podobne, určených pre lanové dráhy, lyžiarske vleky a lyžiarske trate. Táto práca ma bavila, bola súčasťou môjho zamestnania. Osobitnou kapitolou bola tvorba PTPLD pod vedením JUDr. Ing. L. Wagnera. Bola to ozajstná lanovkárska „vysoká škola“. PTPLD sme nazývali „kuchárskou knižkou lanovkárov“.

Dalo by sa o tom ešte veľmi veľa rozprávať, ale nie toto je zmysel môjho príhovoru. Sú to však krásne spomienky na priateľstvo, spoluprácu, súdržnosť.

Teraz sa to už asi NENOSÍ?!

Chcel by som ešte spomenúť „študijno-tematické zájazdy“ (tak sa museli vtedy nazvať, aby ich bolo možné organizovať), ktoré pripravoval Ing. J. Sutóris a ZZLaV.

Keď som bol prvýkrát – asi v roku 1997 – na takomto lyžiarskom zájazde v Savojských Alpách, bolo to pre mňa ako sen. Niečo nepredstaviteľne, niečo úžasné! Po prvý raz som pochopil, čo je to ZCR. Vďaka Ing. Sutórisovi to nebolo len lyžovanie, ale aj nekonečné debaty, stretnutia s vedúcimi stredísk CR, horskej služby, rozhovory o úprave tratí, fungovaní regiónu a pod. Myslím, že všetci účastníci zájazdu, ktorí pracovali na Slovensku v našich vtedajších „ministrediskách“, nabrali veľa inšpirácie, skúseností, ktoré sa potom snažili aplikovať v rámci vtedajších možností vo svojich strediskách. Aj toto bolo súčasťou činnosti ZZLaV.

V roku 1997 som bol zvolený za predsedu predstavenstva LAVEX-u, a preto sa chcem poďakovať členom predstavenstva, riaditeľovi Ing. Grešovi a pracovníkom LAVEX-u za vynikajúcu spoluprácu a súčinnosť pri našej činnosti.

Toto všetko, a ani toto stretnutie, by však nebolo možné, keby jeden pán, milovník prírody aj milovník Slovenska, turista, lyžiar, pracovník v oblasti CR nebol založil ZZLaV na Slovensku. Je ním Ing. Ivan Sutóris.

Ja mu osobne (a myslím si, že aj všetci prítomní) za tento odvážny priekopnícky čin vyjadrujem srdečnú vďaku. A keďže sa nemohol na tomto podujatí zúčastniť, tak mu aspoň takto na diaľku pošleme úprimné pozdravy, želanie ešte veľa zdravia a spoločných stretnutí.

Ďakujeme, Ivan!

Ing. Ján Gavalier, dlhoročný predseda LAVEX-u

46. dni lanoviek a lyžiarskych vlekov v Jasnej

Už 46. raz sa lanovkári a pracovníci zimného cestovného ruchu stretli na svojom jesennom podujatí – na Dňoch lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa uskutočnili dňa 17. októbra 2017 v hoteli SNP v Jasnej. Podujatie sa začalo už tradične zasadnutím Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek a pokračovalo valným zhromaždením združenia.

Tohtoročné Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa tradične konajú v hoteli SNP v Jasnej, otvoril riaditeľ združenia LAVEX Ing. Miroslav Grešo. Privítal účastníkov stretnutia, pripomenul uskutočnené slávnostné stretnutie pracovníkov združenia pri príležitosti 50 rokov jeho činnosti a oboznámil prítomných s programom dopoludňajšieho rokovania. Potom sa ujal slova predseda Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek Ing. Peter Tomko, ktorý uviedol prvú prednášku, zameranú na aplikáciu zákona č. 122/2013 o ochrane osobných údajov, ktorú prezentoval Ing. Martin Pipiška zo spoločnosti AMAVEX. Prednášateľ na úvod vysvetlil význam niektorých pojmov, podstatných pre pochopenie problematiky. Osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe

všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu. Osobné údaje možno spracúvať len spôsobom ustanoveným týmto zákonom a v jeho medziach tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd dotknutých osôb, najmä k porušeniu ich práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti alebo k iným neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu súkromia. Osobné údaje môže spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ. Prevádzkovateľom na účely spracúvania osobných údajov v registri trestov podľa osobitného zákona môže byť len štátny orgán ustanovený zákonom. Prevádzkovateľ je oprávnený na základe písomnej zmluvy poveriť spracúvaním osobných údajov sprostredkovateľa. Na účely poverenia sprostredkovateľa spracúvaním osobných údajov podľa prvej vety sa súhlas dotknutej osoby nevyžaduje. Prevádzkovateľ je pri výbere sprostredkovateľa povinný dbať na jeho odbornú, technickú, organizačnú a personálnu spôsobilosť a schopnosť zaručiť bezpečnosť spracúvaných osobných údajov opatreniami. Prevádzkovateľ nesmie

Ing. Peter Nanky – predseda LAVEX-u, pri otvorení Dni lanoviek a vlekov

zveriť spracúvanie osobných údajov sprostredkovateľovi, ak by tým mohli byť ohrozené práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

Spracovanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby

Prevádzkovateľ spracúva osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak účel spracovania osobných údajov, okruh dotknutých osôb a zoznam osobných údajov alebo ich rozsah ustanovuje priamo vykonateľný právne záväzný akt Európskej únie, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo tento zákon. Ak zoznam alebo rozsah osobných údajov nie je ustanovený, prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje len v rozsahu a spôsobom, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie ustanoveného účelu spracúvania pri dodržaní povinností podľa § 6 ods. 2 písm. c), f) a i).

Súhlas dotknutej osoby

Ak sa na spracúvanie osobných údajov neuplatňuje § 10, prevádzkovateľ je oprávnený spracúvať osobné údaje len so súhlasom dotknutej osoby. Ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje podľa odseku 1 a vzniknú pochybnosti o udelení súhlasu dotknutej osoby, prevádzkovateľ je povinný úradu hodnoverne preukázať, že mu dotknutá osoba súhlas poskytla.

Účastníci Dni lanoviek a vlekov 2017

Súhlas dotknutej osoby si prevádzkovateľ nesmie vynucovať a ani podmieňovať hrozbou odmietnutia zmluvného vzťahu, služby, tovaru alebo povinnosti ustanovenej prevádzkovateľovi právne záväzným aktom Európskej únie, medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo zákonom.

Súhlas sa preukazuje zvukovým alebo zvukovo-obrazovým záznamom alebo čestným vyhlásením toho, kto poskytol osobné údaje do informačného systému, alebo iným hodnoverným spôsobom. Písomný súhlas sa preukazuje dokladom, ktorý potvrdzuje poskytnutie súhlasu. Dôkaz o súhlase obsahuje najmä údaj o tom, kto súhlas poskytol, komu sa tento súhlas dáva, na aký účel, zoznam alebo rozsah osobných údajov a čas platnosti súhlasu. Súhlas daný v písomnej podobe je bez vlastnoručného podpisu toho, kto súhlas dáva, neplatný. Za súhlas v písomnej podobe sa považuje aj súhlas podpísaný zaručeným elektronickým podpisom.

Pravdivosť, správnosť a aktuálnosť osobných údajov

Do informačného systému možno poskytnúť len pravdivé osobné údaje. Za nepravdivosť osobných údajov zodpovedá ten, kto ich do informačného systému poskytol. Správnosť a aktuálnosť osobných údajov zabezpečuje prevádzkovateľ. Osobný údaj sa považuje za správny, kým sa nepreukáže opak.

Likvidácia osobných údajov

Prevádzkovateľ je po splnení účelu spracúvania povinný bez zbytočného odkladu zabezpečiť likvidáciu osobných údajov. Odsek 1 sa nepoužije, ak osobné údaje sú súčasťou registratúrneho záznamu. Prevádzkovateľ zabezpečuje likvidáciu registratúrneho záznamu podľa osobitného predpisu. Prevádzkovateľ zabezpečí bez zbytočného odkladu likvidáciu osobných údajov okrem osobných údajov uvedených v § 10 ods. 3 písm. d) aj vtedy, ak zanikli dôvody, ktoré neumožňovali získať súhlas

dotknutej osoby podľa § 11 ods. 4, a súhlas nebol daný.

Ak dotknutá osoba uplatní námietku podľa § 28 ods. 3 písm. a), prevádzkovateľ je povinný spracúvané osobné údaje bez zbytočného odkladu zlikvidovať okrem osobných údajov uvedených v § 10 ods. 3 písm. d).

Zodpovednosť za bezpečnosť osobných údajov

Za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ je povinný chrániť spracúvané osobné údaje pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmikoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Na tento účel prijme primerané technické, organizačné a personálne opatrenia zodpovedajúce spôsobu spracúvania osobných údajov, pričom berie do úvahy najmä použiteľné technické prostriedky, dôvernosť a dôležitosť spracúvaných osobných údajov, ako aj rozsah možných rizík, ktoré sú spôsobilé narušiť bezpečnosť alebo funkčnosť informačného systému. Bezpečnostné opatrenia podľa odseku 1 prevádzkovateľ zdokumentuje v bezpečnostnom projekte informačného systému.

Spracovanie bezpečnostnej dokumentácie

V rámci bezpečnostnej dokumentácie je potrebné:

- vypracovať bezpečnostný projekt,
- spracovať Oznámenia a Evidenčné listy pre IS,
- poučiť oprávnené osoby,
- dopracovať zmluvy prevádzkovateľ – sprostredkovateľ v rámci komunikácie medzi jednotlivými externými subjektmi.

Ing. Martin Pipiška zo spoločnosti AMAVEX počas prednášky o ochrane osobných údajov

Novinky v spoločnosti Tatralift

V ďalšej prednáške pokračoval zástupca spoločnosti Tatralift, a. s., Ing. Karol Cibur, ktorý v úvode poďakoval združeniu LAVEX za možnosť odprezentovať nové veci, ktoré sa v súčasnosti dejú v spoločnosti Tatralift.

V krátkosti pripomenul históriu spoločnosti, čo sa týka výroby lanoviek a lyžiarskych vlekov, spomenul rok 1975, keď bola podpísaná licenčná zmluva, a rok 1991, keď sa spoločnosť postavila na vlastné nohy a začala vyvíjať vlastné produkty.

V roku 2010 sa spoločnosť Tatrapoma premenovala na Tatralift, a. s., a pod touto značkou funguje aj dnes. Pôsobí na trhu teda 42 rokov a za toto obdobie

Ing. Karol Cibur – Tatralift Kežmarok

vyrobila viac ako 1 200 zariadení lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré boli uvedené do prevádzky nielen na Slovensku a v Česku, ale aj v Poľsku, Maďarsku, Gruzínsku, Iráne a v ďalších krajinách (celkom ich bolo 15, v ktorých boli nainštalované produkty Tatratomy). Aby sa spoločnosť mohla presadiť na medzinárodnom trhu, musia jej výrobky spĺňať všetky bezpečnostné a environmentálne požiadavky medzinárodných predpisov. V roku 2017 bola úplne spoločnosť prevzatá spoločnosťou Slávia kapitál, a. s., ktorá prináša nové impulzy do rozvoja spoločnosti – predovšetkým dizajnu, nových technických riešení, zvýšenia kvality a tiež po novom chápanej orientácie na potreby zákazníkov. Spoločnosť však bude aj naďalej využívať potenciál ľudí, ktorí v nej dlhodobo pracujú – je to zhruba 100 pracovníkov, z ktorých viac ako polovica má vysokoškolské alebo stredoškolské vzdelanie.

V krátkosti pripomenul aj súčasný výrobný program spoločnosti – celý doterajší sortiment lyžiarskych vlekov a okrem doteraz vyrábaných len fixných lanoviek aj výrobu odpojiteľných systémov sedačkových lanoviek a kabínkových lanoviek a tiež Tatrabob ako doplnok najmä na letné využitie a pritiaženie ľudí do strediska. Pokiaľ ide o odpojiteľné systémy

JUDr. Barbora Mišková-Kubošiová, advokátka TMR, a. s., počas svojej prednášky

lanoviek, dodávky takýchto zariadení si vyžiadali komplexný vývoj. „Tento sme zabezpečovali jednak vlastnými vývojovými pracovníkmi, jednak spolupracou s rôznymi inštitútmi – napr. Technickou univerzitou v Innsbrucku,“ uviedol K. Cibur. „Pri fixných systémoch sa zameriavame najmä na nový dizajn vozňov aj staníc. Najmä pri stanicach sa snažíme ísť s dobou a hľadáme riešenia, ktoré by boli pre zákazníka zaujímavé aj ekonomicky, aj esteticky. Vychádzajúc z tradície našej spoločnosti za uplynulých 42 rokov, chceme do budúcnosti skvalitniť a zefektívniť prístup k zákazníkovi, zlepšiť dostupnosť náhradných dielov. Máme ambíciu byť v stredo európskom regióne významným dodávateľom lanoviek a lyžiarskych vlekov, ale aj zariadení na trávenie voľného času,“ dodal na záver Ing. Karol Cibur.

Právne aspekty pri náhrade škody v prevádzke lyžiarskych stredísk

Pani JUDr. Barbora Mišková-Kubošiová, advokátka spoločnosti TMR, a. s., a 1. Tatranská, a. s., sa vo svojom vystúpení venovala bezpečnosti lyžiarov na tratiach a zodpovednosti prevádzkovateľov lyžiarskych stredísk, keď vznikne škodová udalosť. Na úvod zdôraznila, že právna úprava prevádzkovania lyžiarskych tratí je veľmi chabá a nedostatočná. Zákon o HZS len

veľmi všeobecne definuje povinnosti prevádzkovateľa lyžiarskej trate a lyžiara, čo sa týka ich právneho vzťahu. Pravidlá správania sa lyžiarov na lyžiarskej trati, vydané FIS – tzv. Biely kódex, hoci nie sú všeobecne záväzným právnym predpisom, je každý lyžiar povinný dodržiavať, zdôraznila JUDr. Mišková-Kubošiová. Pokiaľ sa stane úraz lyžiarovi

alebo cestujúcemu na horskom dopravnom zariadení, alebo sa stane akákoľvek škodová udalosť v stredisku, zodpovednosť je objektívna. To znamená, že prevádzkovateľ zodpovedá za takúto škodu bez ohľadu na zavinenie. Teda nie je podstatné, či niekto nesplnil nejakú povinnosť, a to už či z nedbanlivosti, alebo úmyselne, rozhodujúce je to, že k tejto udalosti došlo. Len čo k tejto udalosti došlo a nastal tým vznik škody v príčinnej súvislosti, je daná zodpovednosť prevádzkovateľa. Prevádzkovateľ sa nemôže tejto zodpovednosti zbaviť. Čiastočne sa môže z tejto zodpovednosti liberovať (oslobodiť), avšak len v prípade, že preukáže, že ku škode došlo čiastočne alebo úplne konaním poškodeného, alebo v prípade, že preukáže, že ku škode došlo okolnosťou, ktorá nemá povahu v prevádzke, ktorú nebolo možné predvídať (napr. ak sa lyžiar pohybuje mimo vyznačených lyžiarskych tratí). V tomto prípade nemôže byť daná zodpovednosť pri úraze prevádzkovateľovi. Zodpovednosť z prevádzkovej činnosti je to, že vznikne škoda pri činnosti, ktorú prevádzkujeme a ktorá je v tomto prípade podnikateľskou činnosťou. Je to škoda, ktorá vznikne vecami používanými pri tejto činnosti (zariadeniami), a škoda, ktorá vznikne v dôsledku akéhokoľvek konania alebo opomenutia osôb, ktorých prevádzkovateľ na túto činnosť použil. Dôležitá je teda všeobecná prevencia prevádzkovateľa, pričom platí, že každý je povinný si počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, prírode a životnom prostredí. Ak napriek tomu dôjde ku škodovej udalosti, vznikne škoda na veciach alebo na zdraví – tzv. majetková ujma, je potrebné okamžite konať. Je potrebné sa dohodnúť priamo na mieste s poškodeným. Pokiaľ to nie je možné, v súdnom konaní sa musí preukazovať, že ako prevádzkovateľ sme sa nijakým spôsobom o to nepričinili a je to zodpovednosť len poškodeného. Bezodkladne po vzniku takejto udalosti, keď sa lyžiarovi niečo stane, je povinnosť lyžiara takúto udalosť nahlásiť. Ďalej

Vyznamenaní pracovníci za zásluhy o rozvoj lanovej dopravy

je potrebné okamžite túto situáciu zdokumentovať (vrátane fotografie a kontaktných údajov svedkov), uviedla vo svojom vystúpení JUDr. Mišková-Kubošiová.

Zasadnutie valného zhromaždenia LAVEX-u

Popoludňajšia časť programu Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov bola vyhradená tradične zasadnutiu valného hospodárskeho výsledku združenia za uplynulý rok a prediskutovali niektoré otázky vyplývajúce z právnych predpisov pre prevádzku lanových dopravných zariadení. Rokovanie otvoril predseda predstavenstva LAVEX-u Ing. Peter Nanky, ktorý privítal zástupcov členských organizácií a oboznámil prítomných s programom rokovania. Úvodný bod programu patril opäť odovzdaniu vyznamenaní pracovníkom lyžiarskych stredísk, ktorí sa počas svojho života výrazne zaslúžili o rozvoj lanovej dopravy na Slovensku. Zlatý odznak „Za zásluhy“ si prevzalo tentoraz päť pracovníkov: **Juraj Gnot** (70 rokov) – lanové dráhy Tatranská Lomnica, **Štefan Valent** (70 rokov) – lanové dráhy Tatranská Lomnica, **Pavol Šúlek** (72 rokov) – lyžiarske stredisko Závažná Poruba a Liptovský Ján **Štefan Želasko** (60 rokov) – lyžiarske stredisko Plejsy a Vrátna dolina

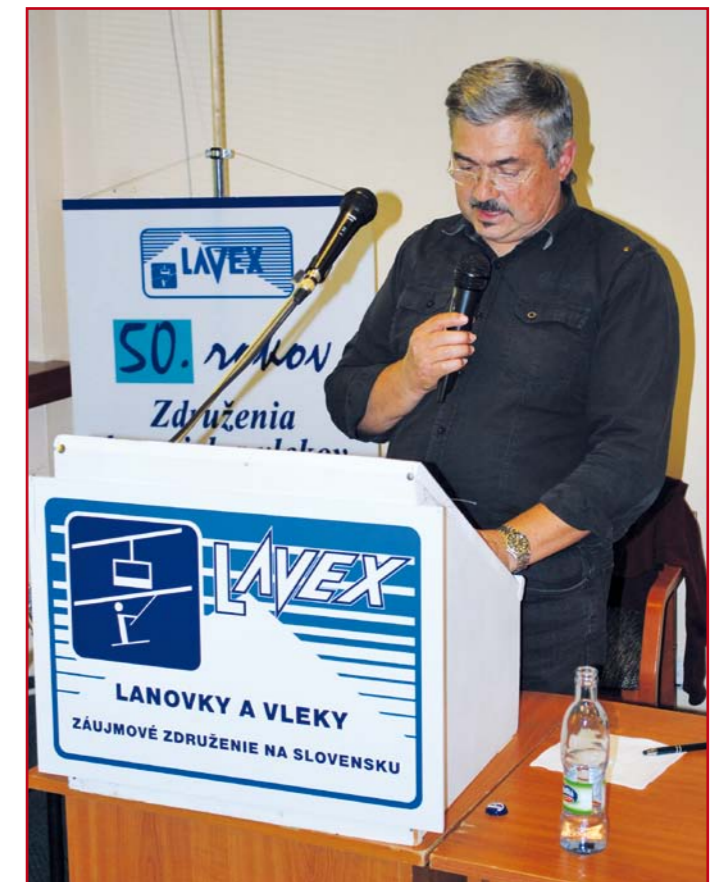
Ing. Ján Krištofik (60 rokov) – lyžiarske stredisko Vrátna dolina.

Hodnotenie činnosti LAVEX-u za rok 2016 a správa dozornej rady

Hodnotenie hospodárskej činnosti a ostatných činností sekretariátu združenia za rok 2016 a dosiahnutých ekonomických výsledkov predniesol riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo. V prvej časti správy sa zameril na činnosti, ktoré mali podstatný vplyv na ekonomické výsledky sekretariátu združenia, v druhej časti sa venoval tradičným činnostiam iného charakteru, ako napr. pretekom lanovkárov, vydávaniu časopisu LAVEX info, revízií technických noriem pre lanovú dopravu a ďalším.

Po prednesení správy o činnosti prečítal predseda Dozornej rady LAVEX-u Milan Sumka správu dozornej rady o kontrole hospodárenia združenia. Uviedol, že kontrolu účtovnej evidencie vykonala dozorná rada k 31. decembru 2016 s tým, že podľa výkazu ziskov a strát bol za účtovné obdobie 2016 vykázaný kladný výsledok vo výške 4 898 eur. Účtovná závierka a daňové priznanie záujmového združenia bolo spracované v súlade so zák. č. 595/2003 Zb. o daniach z príjmov a účtovníctvo je vedené v zmysle zák. č. 431/2002 Zb. o účtovníctve. V diskusii predseda Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanových dráh otvoril tému týkajúcu sa povinnosti dráhových podnikov upraviť zariadenia lanových dráh používaných pred 15. septembrom 2010 podľa požiadaviek § 56 až 74 vyhl. č. 350/2010 Z.z. o stavebnom a technickom poriadku dráh pri najbližšej rekonštrukcii, najneskôr do roku 2020.

M. G.

Milan Sumka, predseda dozornej rady, pri čítaní správy o hospodárskych výsledkoch LAVEX-u

Lanovkárom na Slovensku je veľmi dobre známy ako vedúci lyžiarskeho strediska SKI PLEJSY, v ktorom pracoval od roku 1991 do roku 2013. Pretože lyžovanie sa stalo pre neho športom č. 1, pričom dosiahol v ňom aj veľmi pekné úspechy, rozhodli sme sa predstaviť pána Štefana Želaska čitateľom nášho časopisu trochu bližšie.

*** Aké boli tvoje prvé kroky na lyžiach? Kto ťa priviedol k lyžovaniu?**

- Paradoxom mojej športovej orientácie je to, že môj otec bol aktívnym futbalistom; počas štúdií hrával za Červenú hviezdu Bratislava, ale keď sa vrátil do Krompach, začal sa venovať hokeju. V tom čase bola v Krompachoch silná partia športovcov – lyžiarov, napríklad páni Pažout, Duffer, Šimčák, Šuhajda a ďalší, a ako športovec sa otec pridal k nim a začali pomaly budovať lyžiarske stredisko na Plejsoch.

Ja som mal vtedy asi osem rokov a už aspoň dva roky som to skúšal na lyžiach. No a táto silná partia lyžiarov postupne budovala lyžiarsky oddiel v TJ Pokrok Krompachy, keďže na Plejsoch boli na tú dobu celkom dobré podmienky na lyžovanie. Ja som sa tiež prihlásil do lyžiarskeho oddielu, v ktorom som jazdil ako žiak od roku 1965 až do roku 1972. Cez tento klub som sa dostal aj do národného výberu, ktorý bol v žiackej kategórii rozdelený extra na český a extra na slovenský. V tomto období som stál niekoľkokrát na stupni víťazov, či už na domácich (niekoľko titulov

majstra Slovenska), alebo aj zahraničných pretekoch. Tu najčastejšie dochádzalo ku konfrontáciám a meraniu síl nás, úspešných malých lyžiarov, keďže do zahraničia sme sa v tom období mohli dostať len veľmi ťažko. Pamätám sa, ako sme raz mali ísť na desaťdňový tréning do Rakúska, a aby som dostal víza, musel sa za mňa zaručiť predseda miestnej organizácie komunistickej strany v Krompachoch. Na základe dosiahnutých výsledkov som sa dostal do skupiny lyžiarov, kde bola napr. aj Janka Šoltýsová-Gantnerová a ďalší, a s nimi som chodil na sústredenia. Trénovali sme aj v lete, no nie na ľadovcoch, ale vo Vysokých Tatrách, najmä vo Veľkej zmrznutej doline, kde sme si všetko odšliapali a na malom fličiaku sme trénovali celé leto. Napriek tomu sme sa výnimočne dostali aj do Álp, kde som sa

po prvýkrát lyžoval, keď som mal asi 11 rokov. Keď som trochu vyrástol, v juniorskom období – na strednej škole – som prešiel do klubu Slávia VŠT Košice, kde som štartoval už aj za dospelých. V tom čase existovala 1. celoštátna liga v Česko-slovensku, v rámci ktorej za Slovensko jazdilo tuším päť klubov – Slávia UK Bratislava, Slávia SVŠT Bratislava, VŠD Žilina, TJ Jasná Liptovský Mikuláš a Slávia VŠT Košice. Z Českej republiky tam bolo zastúpených osem klubov. Vtedy sa totiž dalo robiť lyžovanie len na vysokých školách alebo v armádnych strediskách.

*** Tvojim domovským klubom počas vojenčiny bolo Armádne stredisko vrcholového športu Dukla Banská Bystrica. Ako si spomínaš na toto obdobie?**

- Na základe dosahovaných športových výsledkov mi bolo umožnené odkrútiť si vojenčinu v armádnom stredisku v Banskej Bystrici, kde sa sústreďovalo veľa športovcov – atlétoch, bežcov, skokanov, zjazdárov, plavcov, futbalistov a pod., kým v Trenčíne sa zasa koncentrovali hokejisti, vzpierači, zápasníci atď., aby mohli svoj športový talent ďalej rozvíjať. Inak by museli svoju kariéru ukončiť. Po nástupe

do Dukly to bolo dosť euforické, keďže som sa tam stretával už s významnými športovcami, ako boli napr. Anton Ondruš, Jaro Polák, Ján Pivarník, Peter Mráz, ale aj Jožko Pribilinec, Kocman a mnohí ďalší.

Celá naša vojenčina bola zameraná na športovú činnosť, do služieb sme chodili len sporadicky v období mimo sezóny. Na škodu veci však bolo to, že športovci-vojaci sa nemohli zúčastňovať na medzinárodných športových podujatiach, stretávali sa najmä na podujatiach priateľských armád Varšavskej zmluvy. Len špička – teda nominovaní reprezentanti – sa mohli zúčastniť na majstrovstvách sveta, olympijských hrách, prípadne na ďalších významných medzinárodných podujatiach.

*** Po skončení pretekárskej činnosti si prevzal tréningové žezlo. Ako by si hodnotil túto svoju činnosť?**

- Už v Dukle Banská Bystrica som si zvykol na tréningové podmienky, ktoré tam boli vytvorené a spočívali v dvoj- až trojfázových tréningoch. Tam som nabral hlavne po silovej stránke, ktorú som však v prvom roku nedokázal patrične zúročiť, keďže technická stránka a cit pre oblúk sa trochu vytratili. Bolo pre mňa škodou, že v druhom roku som sa zranil a musel som skončiť s aktívnou činnosťou. Hoci som pôvodne v Dukle chcel zostať, to sa mi nepodarilo, preto som sa vrátil domov, kde som začal s trénerskou kariérou v Krompachoch. V ASVŠ Dukla som

absolvoval a ukončil skúškou kurz trénera 3. triedy a neskôr som si v Bratislave na telovýchovnej škole rozšíril vzdelanie na trénera 2. triedy. Najskôr som pôsobil v klube TJ Pokrok Krompachy, kde som vychoval niekoľko majstrov ČSSR v žiackej kategórii, potom som trénoval pod hlavičkou SKI Club Mapam Plejsy. To bol nový investor, ktorý začal budovať stredisko na Plejsoch a pod svoje krídla zobral aj lyžiarsky klub. Vtedy nastal ďalší veľký rozvoj lyžovania, keďže v Krompachoch bolo vytvorené tréningové stredisko mládeže – myslím, že na Slovensku boli štyri: v Jasnej, u nás, v Banskej Bystrici a Bratislave. Tu pôsobili aj bývalí reprezentační tréneri a naše stredisko bolo veľmi silné, lebo sme vychovali veľa reprezentantov v mužskej aj ženskej kategórii. Ako pretekár i ako tréner som prešiel mnohými strediskami a svahmi doma aj v zahraničí, čo mi neskôr veľmi pomohlo pri úpravách zjazdoviek pred pretekmi alebo pred každodennou lyžovačkou v stredisku, pomáhalo mi to veľmi aj pri mojom povolání. Pamätám si ako dnes, keď som bol po olympijských hrách vo Val d'Isère a pozeral som, ako tam upravujú olympijskú zjazdovku na SPV s navijakom, hneď som si sadol k vodičovi a jazdil som s ním, až pokiaľ ju neupravil. Potom som si povedal, že takýto stroj musíme mať aj my na Plejsoch, lebo kvalitne upraviť strmé svahy bez navijaka – to sa jednoducho pri odmäkoch nedá. Kúpili sme prvý nový navijakový stroj na Slovensku a dnes to už aplikujú vo všetkých lyžiarskych strediskách so strmšími svahmi.

Neskôr som do klubu pritiahol iných trénerov a ja som sa začal venovať výstavbe a prevádzke strediska, keďže sa začalo s výstavbou lanovej dráhy a zasnežovaním. Nesmiem zabudnúť aj na skutočnosť, že v deväťdesiatych rokoch sme organizovali na Plejsoch osem ročníkov Európskeho pohára, pretože sme boli v tej dobe prvé komplexne zasnežené stredisko na

Slovensku. Za kvalitné pripravené trate sme dostali od vedenia FIS aj niekoľko pochvál. V tom čase sa na Plejsoch zišla veľmi silná partia pri organizovaní pretekov, počnúc riaditeľom, rozhodcami, technikmi a rodičmi, ktorých deti v klube pretekársky lyžovali.

Ako sa pozeráš na súčasnú situáciu lyžovania na Slovensku?

Takúto špičku sme tu ešte nemali. Získať v družstvách striebornú medailu na majstrovstvách sveta v poslednej sezóne – to je ako vo futbale hrať finále Ligy majstrov. Ak k tomu prirátame druhé miesto v slalome Veroniky Velez Zuzulovej v celkovom hodnotení svetového pohára a skvelé výkony mladučkej Petry Vlhovej, ktorá už v decembri 2016 vyhrala slalom svetového pohára, je čosi fantastické, a verím, že sa to premietne aj do návštevnosti našich lyžiarskych stredísk.

Myslím si, že keby sme mali viac takých zanietých rodičov, ako sú páni Zuzula, Vlha či Žampa, výsledky by boli ešte omnoho lepšie. Žiaľ, situácia je taká, že finančné prostriedky od štátu idú viac do iných športov a zároveň existuje istý problém aj v celom lyžiarskom hnutí. Myslím si, že by to mohlo fungovať ešte lepšie a ten potenciál, ktorý tu máme, by sme mohli využiť na to, aby sme potiahli za sebou ďalších nádejných pretekárov. Žiaľ, špička nášho lyžovania sa zúžila na zopár reprezentantov, ktorých držia nad vodou ich rodičia, hoci zjazdové lyžovanie pri terajšej výkonnosti by si zaslúžilo oveľa väčšiu podporu aj od štátu.

Ďakujem za rozhovor.
Ing. M. Grešo

Zväz cestovného ruchu SR pripravil 27. septembra 2017 pri príležitosti Svetového dňa cestovného ruchu tlačovú konferenciu na tému Udržateľný turizmus na Slovensku z pohľadu podnikov v cestovnom ruchu. Počet turistov, ktorí prekročili hranice štátov, bol vlni 1,2 miliardy a ich počet každým rokom rastie. Európa je stále top destináciou. Ako je na tom Slovensko?

Udržateľný turizmus – nástroj pre rozvoj

Cestovný ruch hýbe ekonomikou, ovplyvňuje zamestnanosť, vplyva na prírodu. Ako ďalej v tomto odvetví, ktoré by malo byť u nás jedno z najdôležitejších?

Počet turistov v rámci celého sveta z roka na rok rastie.

V roku 2016 prekročilo hranice štátov viac ako 1,2 miliardy cestujúcich.

Odhaduje sa, že v roku 2030 toto číslo dosiahne hodnotu 1,8 miliardy cestujúcich.

Európa ako kontinent je stále top destináciou, nielen pre domáce obyvateľstvo, ale aj pre cestujúcich z iných kontinentov.

Vidieť to aj na neustálom raste počtu cestujúcich do Európy.

Slovensko je súčasť tohto európskeho priestoru, má teda veľké predpoklady na to, aby rovnako ako iné krajiny Európy, ktoré sú pre turistov zaujímavé, čerpalo z tohto potenciálu a prilákalo k nám viac zahraničných návštevníkov.

Hlavným mottom tohtoročného svetového dňa turizmu podľa UNWTO (Svetová organizácia cestovného ruchu) je Udržateľný turizmus, ktorý je zároveň nástrojom pre ďalší rozvoj. Udržateľnosť

turizmu je potrebné sledovať predovšetkým v troch základných rozmeroch – ekonomickom, sociálnom a environmentálnom. Cestovný ruch na Slovensku výrazne a pozitívne prispieva k napĺňaniu cieľov vo všetkých troch aspektoch.

Ekonomický rozmer

Cestovný ruch na Slovensku dáva prácu viac ako 300 000 obyvateľom tejto krajiny, pričom treba zdôrazniť, že ide často o regióny, v ktorých nie sú rozvinuté iné priemyselné odvetvia a cestovný ruch je tak hnacou silou zamestnanosti a rozvoja týchto regiónov. Ročne vytvára tržby za viac ako 5 miliárd eur, čo je prínosom hlavne pre ekonomiku Slovenska. Služby cestovného ruchu tvoria v prípade ich predaja zahraničným návštevníkom export. Viac ako 60 % výdavkov zahraničných návštevníkov sú na kultúrne aktivity, nákupy, turistické atrakcie a ďalšie služby spojené s cestovaním.

Sociálny rozmer

Cestovný ruch je jedným z mála odvetví, ktoré dokázalo vytvárať nové pracovné miesta aj v období ekonomickej krízy. Je odvetvím dôležitým z pohľadu sociálnej inklúzie. Generuje výrazne

viac pracovných príležitosti pre mladých ľudí a ľudí s nízkou mierou kvalifikácie alebo inou kvalifikáciou. V porovnaní s ostatnými odvetviami je cestovný ruch výrazným prvozamestnávateľom, vytvára množstvo príležitosti pre prvé zamestnanie aj pre ľudí bez odborného vzdelania. Viac ako 20 % z celkového počtu zamestnancov tvoria mladí ľudia vo veku do 25 rokov. Cestovný ruch zamestnáva tiež výrazne viac žien, než je tomu v iných odvetviach.

Environmentálny rozmer

Jedným z hlavných motívov rozhodnutia turistov pre dovolenku na Slovensku je obrovský prírodný potenciál, výnimočná rozmanitosť flóry a fauny na Slovensku, množstvo prírodných atrakcií, bohatstvo termálnej či minerálnej vody, mierne počasie bez extrémnych výkyvov a prírodných katastrof. Všetky tieto prírodné danosti sú silnou motiváciou nielen pre domácich, ale predovšetkým pre zahraničných návštevníkov na strávenie dovolenky na Slovensku. Nie vždy však dokážeme tento potenciál dostatočne využiť a zhodnotiť. Podpora propagácie a prezentácie Slovenska je dlhodobá a neustála aktivita, v ktorej má štát nezastupiteľnú úlohu a ktorá sa aj z dôvodu vysoko konkurenčného prostredia okolitých krajín musí neustále rozvíjať. Práve teraz, keď cestovný ruch na Slovensku zaznamenáva výrazný nárast turistov, čím významne prispieva k zamestnanosti, ekonomike štátu, ale aj miest a obcí, je dôležité investovať do ďalšej efektívnej propagácie Slovenska doma a v zahraničí.

Potenciál cestovného ruchu na Slovensku je výrazne vyšší, než sú jeho súčasné hodnoty. Ak berieme do úvahy súčasnú vyťaženosť ubytovacích zariadení na Slovensku, ktorá sa pohybuje na úrovni 30 %, potom celkový prínos z ekonomiky a zamestnanosti je niekoľkonásobne

vyšší, ako sú súčasné hodnoty. Ďalší rozvoj turizmu u nás však závisí od miery konkurencieschopnosti predovšetkým mikro- a malých podnikov, ktoré cestovný ruch na Slovensku tvoria. V dobrých podmienkach pre rozvoj podnikania v cestovnom ruchu má však Slovensko v porovnaní so svojimi susedmi a priamymi konkurentmi čo doháňať. Najväčšie prekážky z hľadiska zabezpečenia udržateľnosti cestovného ruchu na Slovensku vidíme práve v oblasti ekonomickej a sociálnej. Podmienky na podnikanie predovšetkým pre mikro- a malé podniky sú nevyhovujúce. Vysoká miera daňového zaťaženia v porovnaní s ďalšími európskymi krajinami (predovšetkým vysoká sadzba DPH) spôsobuje nedostatok prostriedkov na nevyhnutné investície, platy zamestnancov, čím dochádza k zníženiu konkurencieschopnosti slovenského cestovného ruchu. Rekordné počty turistov zvyšujú aj tržby v cestovnom ruchu, čo sa pozitívne podieľa aj na raste miezd v sektore. Napriek týmto pozitívam konštatujeme zvyšujúci sa nedostatok zamestnancov, kvalifikovaných i nekvalifikovaných. Z tohto dôvodu sú nevyhnutné zmeny v Zákonníku práce, čo súvisí najmä s väčším otvorením pracovného trhu.

Fakty o cestovnom ruchu na Slovensku:

- Dáva prácu viac ako 300 000 zamestnancom na Slovensku.
- Cestovný ruch a nadväzujúce služby tvoria ročne viac ako 5 miliárd eur v tržbách.
- Viac ako 90 % podnikov v cestovnom ruchu sú podniky do 50 zamestnancov.
- Cestovný ruch je jedným z najväčších prvozamestnávateľov; viac ako 20 % zamestnancov tvoria mladí ľudia do 25 rokov.
- Podpora štátu na propagáciu a prezentáciu cestovného ruchu napriek rastúcim prínosom klesá, v súčasnosti tvorí len 0,001 % z ročných tržieb v odvetví.

Mgr. Marek Harbuľák,
prezident ZCR SR

Pravidelné podujatie Jesenné stretnutie hotelierov, ktorého súčasťou bola odborná HORECA konferencia (hotelierstvo, reštaurácie a cestovný ruch): Bezpečnosť a kvalita v hoteloch a reštauráciách sa konala v dňoch 6. – 8. novembra 2017 v hoteli Grand**** v Jasnej.

Odborníci hovorili o horúcej téme bezpečnosti a kvalite surovín i jedál v hoteloch a reštauráciách. Odborník v potravinárstve Miroslav Spišiak objasnil, že v slovenskom výrobku musí byť aspoň 75 percent slovenských surovín. Už 96 slovenských spoločností a 746 výrobcov má značku SK – záruku

kvality. Predstaviťka Úradu verejného

zdravotníctva Iveta Trusková zdôraznila najmä výsledovateľnosť potravín a vo svojej prezentácii uviedla príklady pre označovanie mäsa, vajec i cukrárenských výrobkov.

Počas Jesenného stretnutia hotelierov 2017 zasadalo aj valné zhromaždenie Zväzu hotelov a reštaurácií SR, na ktorom jeho prezident Tomáš Ondrčka hovoril o prioritách zväzu. Súčasťou slávnostného programu v utorok večer bolo vyhlásenie víťaza Hotelier roka za rok 2017, z troch finalistov vybrala verejnosť tajným hlasovaním, do ktorého

sa zapojilo zhruba 1 700 ľudí. Titul Hotelier roka získala Sylvia Holopová, riaditeľka Boutique hotel Hviezdoslav. Zaujímavou témou druhého dňa konferencie bola prezentácia nového fenoménu v ubytovaní – zdieľanej ekonomiky, na ktorej fungovanie boli viaceré, aj protichodné, názory prevádzkovateľov ubytovacích i stravovacích služieb.

Počas troch dní HORECA konferencie a Jesenného stretnutia hotelierov sa zišlo viac ako 180 účastníkov, 100 vystavovateľov zo 42 spoločností a firiem. Spolu s ostatnými pozvanými hosťami v Jasnej rokovalo počas troch dní asi 300 ľudí.

Mgr. Marek Harbuľák,
generálny manažér

Návštevníci Bachledovej doliny sa už od piatka 29. septembra 2017 môžu vybrať na prechádzku do korún stromov.

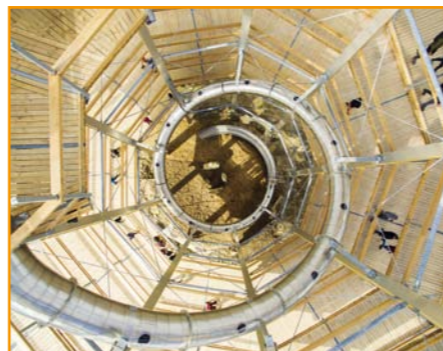
Na stavbu chodníka sa spotrebovalo vyše 1 000 m³ dreva (Duglaska tisolistá a Smrekovec opadavý), ktoré sa na stavbe použilo bez povrchovej úpravy. Doskami z chodníka by bolo možné vyložiť cestu zo Ždiaru až do Kežmarku. Ich celková dĺžka je totiž až 22 km. Samotný chodník má dĺžku vyše 600 metrov a šírku 180 cm. Po bokoch chodníka je zábradlie s kovovou sieťou do bezpečnej výšky 120 cm. Chodník je v celej dĺžke bezbariérový, so stúpaním 2 – 6 % a vhodný tak pre seniorov, ako aj pre malé deti a rodiny s kočkami. Na chodníku je niekoľko adrenalínových a edukačných zastávok, ktoré zaujímavou formou informujú turistov o miestnej prírode, lese a živote v ňom. Pre návštevníkov, ktorí sa chcú o faune a flóre tunajších krásnych lesov dozvedieť viac, máme v spolupráci s Pieninským národným

parkom pripravené rôzne edukačné programy. Chodník je zakončený špirálovitou 32 metrov vysokou vyhlídkovou vežou s panoramatickou podestou. V strede podesty je umiestnená bezpečná pochôdzková sieť. Pohľad pod chodidlá je len pre tých odvážnejších bez strachu z výšok. Nádherný výhľad sa však návštevníkom naskytá nielen z veže, ale aj z celej trasy chodníka. Ako na dlani sa rozprestierajú Belianske Tatry, Pieniny i malebné Zamagurie. Víťaní sú aj štvornohí miláčikovia. Na chodník samotný ísť nesmú, no ich majitelia si ich môžu odložiť v pripravených voliérach pred vstupom. Malých turistov poteší nové detské ihrisko, bobová dráha a iné detské atrakcie v stredisku. Na pohodlnejšiu prechádzku v korunách si možno pri vstupe zapožičať turistické nosiče, detské kočiare a invalidné vozíky. Začiatkom októbra pribudol na veži aj 67 metrov dlhý suchý tobogan, ktorý ponúka zábavnú alternatívu, ako si skrátiť cestu z veže nadol.

K samotnému chodníku sa turisti dostanú sedačkovou lanovkou zo Ždiaru-Bachledovej doliny alebo peším cca 40-minutovým výstupom z Bachledovej, Malej Frankovej a Jezerska. Detské kočiare a bicykle návštevníkom zdarma vyvezie obsluhujúci personál sedačkovej lanovky. Vstupné pre dospelú osobu je 8 eur, pre deti, seniorov a rodiny sú pripravené zľavnené lístky. Chodník bude s výnimkou povinnej odstávky lanovky otvorený celoročne aj počas zimnej sezóny. Počas roka sa budú na chodníku pravidelne organizovať rôzne akcie, kultúrne i športové podujatia. Veríme, že chodník bude lákavou atrakciou pre domácich i zahraničných turistov, ktorým poskytnú nádherné, zatiaľ nepoznané výhľady, edukáciu a zábavu pre celú rodinu.

Chodník korunami stromov Bachledka

- Celková dĺžka: 1 234 metrov
- Výška vyhlídkovej veže: 32 metrov
- Maximálna výška chodníka: do 24 metrov
- Dĺžka toboganu : 67 metrov

Horské stredisko Donovaly má novú atrakciu, ktorou je detské mestečko s minifarmou Donovalkovo – hlavné mesto detí. Interaktívny areál pre rodiny pozýva deti od dvoch rokov, aby prežili deň plný zábavy a tvorivosti. Minisvet otvoril svoje brány začiatkom júla a je otvorený denne od 10.00 do 18.00 hod.

Donovalkovo sa rozprestiera na ploche 4 000 m² a tvorí ho 17 domčekov, ktoré sú reálnou zmenšeninou skutočných domov a mesta. Všetko je v nich prispôbené presne na mieru malých objaviteľov. Podľa občianskeho združenia Donovalkovo deti si u nich môžu vyskúšať rôzne povolania, napríklad „stať sa bojácnym hasičom, ktorý zažehná každú pohromu, šikovným bankárom, ktorý zráta všetky úspory, či odhodlaným lekárom, ktorý vylieči tisíc a jednu chorobu...“ Dominantou Donovalkova je aj dopravné mestečko, kde sa najmenší na elektrických autách naučia „šoférovať“ podľa ozajstných pravidiel cestnej premávky a dokonca získajú svoj prvý vodičský preukaz. Pripravený je pre nich tiež pretekársky okruh. Zábavu v Donovalkove koordinujú animátori a na dokonalý zážitok z minimestečka tam ponúkajú deťom aj autentické kostýmy. Mestečko je otvorené denne od júla do septembra (vrátane víkendov a sviatkov). Vstupné je 9 eur (pre návštevníkov od 3 do 99 rokov) a zahŕňa celodenný

vstup, rôzne programy (vodičský preukaz, farmársky preukaz) vstup do minizoo, maľovanie na tvár, ako aj používanie bicyklov, kolobežiek a odrážadiel. Použitie autička a kostýmu je spoplatnené samostatne. Minifarma je plná netradičných minizvieratiek trpasličích plemien. Na donovalkovej farme našli svoj domov somárik, alpaky, minihorse, falabella, kozičky, ovečky a tiež zajačiky a miniprasiatka. Deti sa o zvieratá môžu starať, akoby boli sami gazdami. Pod dohľadom ošetrovateľa môžu zvieratá kŕmiť, čistiť, česať a stráviť v ich blízkosti jedinečné chvíle. Každý minigazda si na konci ako pamiatku odnesie farmársky preukaz.

(red.)

V sobotu 26. augusta 2017 sa stretli priaznivci strediska Malinô Brdo a pripomenuli si už 50. výročie uvedenia kabínkovej lanovky do prevádzky. Medzi zúčastnenými a pozvanými boli, samozrejme, aj tí ľudia, ktorí v tom čase priložili ruku k tomu, aby sa mesto Ružomberok mohlo pýšiť jedinečným typom lanovej dráhy, ktorá bola prvá svojho druhu v celom vtedajšom Československu.

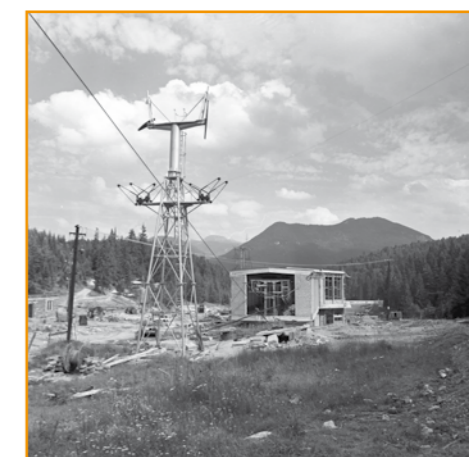
Presne 21. júla 1964 vydal Mestský národný výbor v Ružomberku stavebné povolenie na stavbu kabínkovej lanovky (KLD) a v Ružomberku tak svitla nádej na vybudovanie kvalitného lyžiarskeho komplexu. Dodávateľom technológie bola Transporta Chrudim. Celkové projektované náklady sa odhadovali na 11,4 mil. Kčs a čas realizácie na dva roky. V druhej polovici roku 1966 sa už intenzívne začalo pracovať na výstavbe kabínkovej lanovky a na projektových prácach, aby 29. augusta 1967 o 10.37 hod. prestrihnutím stužky bola slávnostne uvedená do prevádzky. Výškový rozdiel 409 metrov prekonal kabínka za 10 minút a do hornej stanice vošla po zdolání vzdialenosti 1 710 metrov. S počtom 35 štvormiestnych kabín prepravila lanovka za hodinu maximálne 300 osôb. Obojsmerný lístok stál pre dospelú osobu 12 korún československých, deti sa odviezli za 7 korún. Za prvých štrnásť mesiacov prepravila lanovka až 65-tisíc návštevníkov.

Program osláv sa začal už o desiatej hodine na parkovisku pri vodnej nádrži v Hrabove, kde so svojimi príhovormi vystúpili súčasný primátor Ružomberka MUDr. Igor Čombor a technický riaditeľ strediska Ing. Peter Nanky, ktorý v tejto pozícii pôsobí 15 rokov. Na svoje si počas tohto dňa prišli aj najmenší, keď počas dopoludnia v Hrabove prebiehal detský animačný program. Potom sa všetci prítomní hostia a návštevníci strediska presunuli k údolnej stanici lanovky, kde si mali možnosť pozrieť množstvo historických fotografií z jej výstavby, ktoré nasnímal fotograf, ako aj jeden z jej projektantov František Šlachta. Postupne sa účastníci oslavy presunuli lanovkou na Malinô Brdo, kde v popoludňajších hodinách

pokračoval bohatý kultúrny program aj pre verejnosť. V tento slávnostný deň bola stanovená symbolická cena spätočnej jazdy na jedno euro, k tomu sedačková lanovka na vrchol Malina Brda zdarma, a dovedna obidve lanovky prepravili viac ako 5-tisíc ľudí.

Prvým lyžiarskym vlekom na Maline Brde bol však lyžiarsky vlek Turdus, ktorého autorom a výrobcom bol Ružomberčan Jozef Lichardus. Vlek fungoval od zimy roku 1956 a jeho majiteľom bola cestovná organizácia Turista. Dolná stanica bola v sedle terajšieho areálu a horná pod hrebeňom, kde sa prechádzalo k chatám za vrcholom Malina. Lyžiarov na vlek zapínal vlekár, keď si založili tanier so šnúrou zakončenou kovovou záchytkou. Vypnutie bolo samočinné nárazkou a lyžiar odhodil tanier na kôpku. Taniere zväzali vo vaku k dolnej stanici obsluha a skúsený lyžiar. Postupne v ďalších rokoch od 1975 do 1996 boli postavené, či už v Hrabove, alebo na Malinom Brde, lyžiarske vleky LV 1000 (1978), Tatrapoma H210 (1981), Tatrapoma H130 (1989), LVP1 (1996), LVP2 (1996) a LVP3 (1996). Lyžiarsky vlek LV 1000 bol kotvový vlek od výrobcu Transporta Chrudim, postavený vedľa Vlkolínskej zjazdovky, neskôr, v roku 2003, ho demontovali a nahradili ho Tatrapoma H130. Lyžiarske vleky LVP1 a LVP2 zabezpečovali vývoz lyžiarov najprv na umelo

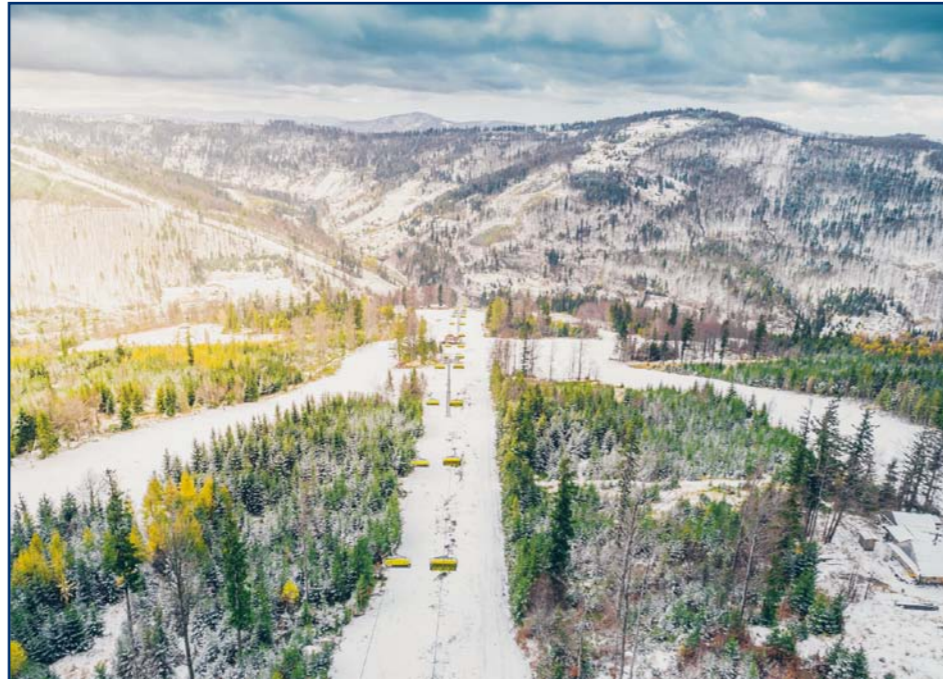
osvetlenej zjazdovke v Hrabove, po dvoch rokoch boli premiestnené na Malinô Brdo. Po zmene vlastníckych vzťahov v roku 2001 sa nový prevádzkovateľ rozhodol modernizovať a dobudovať „osobné horské dopravné zariadenia“ (OHDZ) tak, aby do 20. decembra 2001 boli vybudované kabínová lanovka Hrabovo – Malinô Brdo (osemmiestna kabínková lanová dráha 8-MGD) a sedačková lanovka Malinô Brdo (štvormiestna sedačková lanová dráha 4 CLF). Obidve stavby OHDZ boli budova-

né ako dve samostatné stavby so samostatnými povoleniami, boli aj samostatne kolaudované a uvedené do prevádzky. Výstavba obidvoch stavieb prebiehala v druhom polroku 2001 a ukončili ju k 20. decembru 2001 v súlade s požiadavkou investora. Začiatok nasledujúceho roka bol poznačený požiarom, ktorý vznikol 31. decembra 2001 na hornej stanici KLD. Požiar spôsobil výluku v prevádzke KLD, ktorá bola odstránená 7. januára 2002.

VARŠAVA (4. november 2017) - Nová éra Szczyrku prináša v Poľsku nový rozmer v ponuke a vnímaní kvalitného lyžovania, poskytovania svetových štandardov a služieb, ale aj vysokej úrovne modernizácie infraštruktúry lyžiarskeho strediska. Lyžiar sa túto zimu môžu tešiť na tri nové lanovky, novú modrú zjazdovku pre rodiny s deťmi, ako aj rozšírenie kapacít zasnežovania. Lyžiarska sezóna je pomaly za dverami. Oficiálne otvorenie je naplánované na 16. decembra. Spoločnosť Tatra mountain resorts, a.s. (TMR) investovala do modernizácie a rozvoja poľského strediska Szczyk Mountain Resort v prvej etape už viac ako 30 mil. eur.

„Je to vôbec po prvýkrát v histórii našej firmy, keď sme v jednom stredisku naraz postavili až 3 nové lanovky, zjazdovku a zbernú nádrž na zasnežovanie. Naše skúsenosti z Tatier sme zúročili aj pri rozvoji v českom Špindlerovom Mlýne a odteraz už aj v Poľsku. Takmer dva roky trvajúce administratívne prípravy na nové investície, povolenia a rozhodnutia inštitúcií sa konečne stávajú skutočnosťou a sami lyžiar budú vidieť obrovské zmeny. Veríme, že nová infraštruktúra a bohatá ponuka služieb nadchne a pritiahne na lyžovačku do Szczyrku čo najviac nadšencov tohto krásneho zimného športu. Či už to budú rodiny s deťmi, ktoré sa tu naučia lyžovať, alebo profesionálni jazdci, ktorí si široké zjazdovky užijú na rekreačné lyžovanie alebo súťažné preteky. Zároveň verím, že sa na vynovený

Szczyrk prídu pozrieť aj nelyžiar, ktorí si práve okolie prekrásnych Beskýd užijú pri svojom zimnom výlete napríklad aj z pohodlia modernej kabínkovej lanovky,“ uviedol Bohuš Hlavatý, generálny riaditeľ a predseda predstavenstva TMR.

V lyžiarskom stredisku Szczyk sa práve v týchto dňoch robia záťažové testy s tzv. mŕtvou váhou na nových lanovkách od talianskej dodávateľskej firmy Leitner. Kabínky a sedačky lanoviek sa v testovaní zaťažujú vrecami štrku o hmotnosti 570 kilogramov. Po úspešnom zvládnutí záťažových testov nastúpi na rad kolaudačné konanie a 16. decembra riadna prevádzka 10-miestnej kabínkovej lanovky a dvoch 6-miestnych sedačkových lanoviek s odpojiteľným systémom so žltými krytmi. 10-miestna kabínková lanovka sa začína v lokalite Szczyk Gondola (591 m n. m.) a končí vo vrcholovej stanici v lokalite Hala Skrzyczeńska (1 001 m n. m.). Kabínky pri svojej trase prekonávajú 410-metrové prevýšenie, prepravná kapacita lanovky je 3 000 os./h a jazda trvá 4 minúty a 8 sekúnd. Dve ďalšie nové 6-miestne

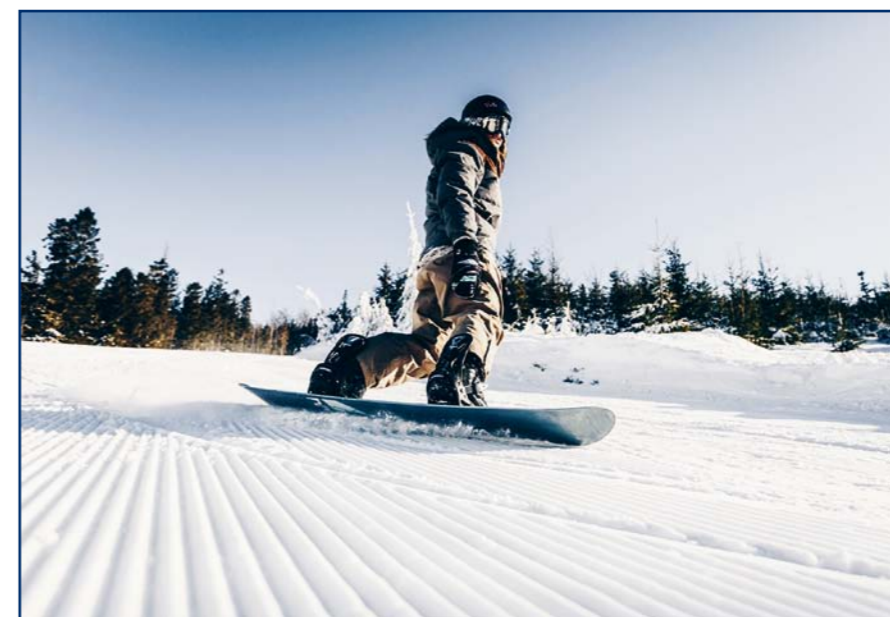

sedačkové lanovky poskytujú lyžiarom exkluzívny pocit pohodlnej, bezpečnej a navyše „vyhrievanej“ jazdy s krytmi proti nepriaznivému počasiu. Prepravná kapacita 6-miestnej lanovky, ktorá prekonáva 349 metrové prevýšenie a trvá 5 minút a 23 sekúnd, je 2 400 os./h. Jazda sa začína na nástupnej stanici v lokalite Solisko (650 m n. m.) a končí v lokalite Hala Skrzyczeńska (999 m n. m.). Údolná stanica druhej zo 6-miestnych sedačkových lanoviek sa začína v nadmorskej výške 650 m n. m. v lokalite Solisko a končí vo vrcholovej stanici Wierch Pośredni (991 m n. m.). Čas jazdy je 4 minúty a 37 sekúnd, prepravná kapacita 2 400 os./h a lanovka prekonáva prevýšenie 341 m. Predpokladaný termín otvorenia strediska a spustenia všetkých nových lanoviek do prevádzky je 16. december 2017. „Nová infraštruktúra zahŕňa okrem lanoviek aj novú 1 200 metrov dlhú modrú zjazdovku vhodnú pre rodiny s deťmi a menej náročných lyžiarov, novú zasnežovaciu nádrž s kapacitou 100-tis. m³, ktorá je v centrálnej časti strediska v lokalite Hala Skrzyczeńska. Nádrž dodáva vodu do 200 snežných diel a nachádza sa v nadmorskej výške 1 000 m n. m. Stredisko bolo posilnené aj o dva nové ratraky na úpravu lyžiarskych svahov a viacúčelovú budovu so zázemím pokladní, infocentra, sociálnych zariadení, športového

obchodu, lyžiarske a požičovne lyžiarskeho výstroja. Veľké záchytné parkovisko v stredisku pojme až 1 300 vozidiel. Pri kabínkovej lanovke si hostia môžu vychutnať aj apréski zábavu a občerstviť sa v novom Champagne bare. Lyžiar si mohli kúpiť za veľmi priaznivú cenu v predpredaji celosezónny skipas Šikovník sezónka, ktorý sa s rozšíreným balíčkom dá využiť i v slovenských strediskách. Po prvýkrát tak poľské stredisko začalo predávať skipasy online a vstupuje do vernostného programu GOPASS. Verím, že táto zima prinesie všetkým návštevníkom nášho strediska nevšedné

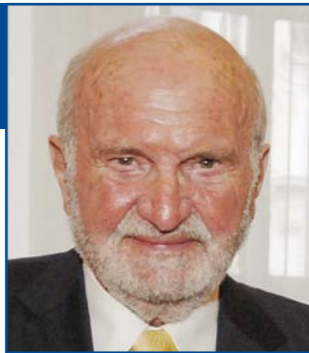

zážitky, či už v podobe zaujímavých eventov, alebo kvalitnej lyžovačky a práve Szczyk sa stane ich srdcovou záležitosťou,“ doplnil Július Vinter, riaditeľ poľských stredísk TMR. Lyžiarske stredisko Szczyk Mountain Resort (SON/Szczyrkowski Ośrodek Narciarski S.A.) je jedným z najväčších poľských stredísk s modernou infraštruktúrou, ktoré kúpila spoločnosť TMR v marci 2014 a vlastní jeho 97 % akcií. Stredisko poskytuje 23 km zjazdoviek rôznej náročnosti, 15 km technicky zasnežených tratí (200 tyčí pre technické zasnežovanie) a 4 km osvetlených zjazdoviek pre večerné lyžovanie. Celková kapacita prepravných zariadení v Szczyrku je aktuálne takmer 12-tisíc os./h. Najširšie zjazdovky majú od 70 – 80 metrov. V stredisku si lyžiar zalyžujú na 5 červených náročných, 11 modrých ľahších tratiach a tí najskúsenejší na 1 čiernej najťažšej zjazdovke.

Artur Doppelmayr – život a dielo priekopníka

Skupina Doppelmayr smúti za svojim šéfom Arturom Doppelmayrom seniorom, priekopníkom vo svojom remesle a vzorom pre našich zamestnancov. Artur Doppelmayr bol staviteľom lanových dráh telom i dušou. Pod jeho vedením sa firma Doppelmayr rozvinula od remeselnej prevádzky k úspešnému podniku na medzinárodnej úrovni.

1967 vedenie firmy. S takým istým entuziazmom ako jeho otec vsadil všetko na vývoj technických inovácií. Vďaka tejto vášni sa mu podarilo presadiť početné mílniky, ktoré sa výrazne podieľajú na súčasnom úspechu podniku.

Medzinárodný rozhľad

Snahám Artura Doppelmayra o budovanie obchodu v oblasti exportu je potrebné prejavovať vďaka: vznikol celý rad dcérskych spoločností, kooperácií a zmluvných vzťahov s obchodnými

zástupcami v zahraničí. Vytvoril medzinárodnú sieť, ktorá si s dlhodobou udržateľnosťou upevnila postavenie na trhu a nastavila výhybky do budúcnosti. V roku 1992 sa Artur Doppelmayr stiahol z operatívneho obchodu a jeho najstarší syn Michael prevzal vedenie úspešného podniku. Aj on zostal naplno verný tradícii viesť ho naďalej s takým istým širokým obzorom a inovatívnym myslením. Artur Doppelmayr zostal pôsobiť v dozornej rade spoločnosti – od roku 1994 ako jej predseda. Okrem mnohých úspechov a výkonov na svetovom trhu lanových dráh bolo dielo tohto pioniera ocenené aj mnohými poctami a vyznamenaniami doma i v zahraničí. Ako osobnosť bol šéf senior Artur Doppelmayr známy sociálnymi vzťahmi k svojim zamestnancom, čím sa stal obľúbeným a vážnym človekom. Jeho životné dielo a jeho pamiatka budú firmu sprevádzať aj v budúcnosti.

Výrazne pionierske výkony

Ako jediný syn Emila Doppelmayra sa Artur narodil 16. septembra 1922 v Dornbirne. Po smrti svojho otca prevzal v roku

Úchvatná kabínková lanovka ponad oceán

S dvomi podperami v mori a kabínkami s presklenou podlahou zrealizovala firma Doppelmayr ukázkový projekt v druhom najväčšom meste Kórejskej republiky, v Busane.

Už v šesťdesiatych rokoch minulého storočia patrila oblasť okolo pláže Songdo v Busane k najobľúbenejším turistickým destináciám Kórejskej republiky. Teraz má nová lanová dráha ešte zvýšiť atraktivitu

regiónu, a tak ponúknuť turistom a domácim nezabudnuteľný zážitok. Nová 10-miestna kabínková lanovka Busan Air Cruize je prvou lanovou dráhou v Kórei, ktorá vedie ponad oceán. Zážitok s úchvatným výhľadom je garantovaný. Pre maximálny pôžitok z jazdy a ničím nerušený výhľad na more sú niektoré kabínky vybavené presklenou podlahou. Z dôvodu tejto neobvyklej polohy bol

v zariadení integrovaný osvedčený evakuačný systém, ktorý vyvinula firma Doppelmayr. Pre investora, aj pre firmu Doppelmayr je bezpečnosť a komfort cestujúcich na prvom mieste. Keďže si realizácia tohto náročného zariadenia vo vzťahu ku kvalite a zároveň k technike vyžadovala veľa skúseností a know-how, bola vo výberovom konaní vybraná firma Doppelmayr. Okrem dodávky techniky lanovej dráhy, montáže a dohľadu pomáhali po boku investora odborníci lanových dráh v rámci poradenstva aj vo fáze príprav. Súčasne bola v Busane otvorená aj výstava Songdo Doppelmayr World. Hostia sa môžu zoznámiť so svetom lanových dráh a je im poskytnutý aj atraktívny pohľad do histórie technológií lanových dráh.

10-MGD Busan Air Cruize.

Investor: Daewon Plus Construction Co., Ltd
 Umiestnenie: Songdo, Busan (KOR)
 Šikmá dĺžka: 1 645 m
 Prevýšenie: 54 m
 Prepravná kapacita: 1 400 osôb/hod.
 Dopravná rýchlosť: 5,0 m/s
 Vozne: 39 ks 10-miestnych kabínok, z toho 13 s presklenou podlahou
 Otvorenie: jún 2017

© Doppelmayr

Najväčšia objednávka v dejinách firmy na francúzskom trhu

Firma Doppelmayr sa môže tešiť na francúzskom trhu z objednávky troch sedačkových lanových dráh pre

spoločnosť Compagnie des Alpes. Výstavbou týchto troch sedačkových lanových dráh pre zákazníka Compagnie

© Doppelmayr

des Alpes si firma Doppelmayr obstarala vo Francúzsku najväčšiu zákazku v histórii spoločnosti. Neobvyklý úspech. V prípade nových zariadení ide o 6-miestne odpojiteľné sedačkové lanové dráhy: zariadenie Coulouvier v Samoens bude – vo vzťahu k výkonu, dĺžke a prevýšeniu – v Európe vyčnievať z radu. Iné zariadenie pre Saint Esprit poteší hostí v Les Arcs prémiovými výhodami v dizajne a komforte. Prvý Doppelmayr Direct Drive vo Francúzsku bude použitý na zariadení Crozats v La Plagne. Zhotovenie nových dráh je naplánované na november 2017. Okrem dostupného know-how bola rozhodujúca pre získanie dôvery a udelenie zákazky firme Doppelmayr vysoká spoľahlivosť pri plnení termínov, ako aj predchádzajúce úspechy pri spoločných projektoch Solaise a Saint Martin Express.

Nový riaditeľ v Stettene

Tešíme sa, že môžeme pozdraviť Gernota Fischera ako riaditeľa vysunutého pracoviska firmy Doppelmayr Seilbahnen GmbH v Stettene (AUT). Od 1. júla nastúpil do svojej novej funkcie a strieda Michaela Bitterla, ktorý po 36 rokoch v našom podniku odchádza do dôchodku. Gernot Fischer je u nás zamestnaný už od roku 2000 – po ukončení štúdia hospodárskeho inžinierstva – strojárstva si budoval kariéru v predaji.

Želáme Gernotovi Fischerovi veľa optimizmu a úspechov pri plnení nových úloh a Michaelovi Bitterlovi všetko dobré v štarte do jeho novej životnej etapy.

© Doppelmayr

Aktuálne témy na kongrese OITAF

Na Medzinárodnom svetovom kongrese lanových dráh OITAF od 6. do 9. júna 2017 v Bozene bola skupina Doppelmayr/Garaventa jedným z hlavných sponzorov. Početní, vysoko hodnotení prednášajúci prezentovali svoje skúsenosti z oblasti techniky lanových dráh. Na tohtoročnom kongrese prednášal napríklad César Dockweiler, výkonný riaditeľ spoločnosti Mi Teleférico, o sieti lanových dráh v Bolívii a Iwan Bissig (Garaventa AG) o neoby-

čajných kyvadlových lanovkách. Jessica Gurth z Inštitútu pre ekonomiu dopravy a logistiku z Ekonomickej univerzity vo Viedni sa zaoberala porovnaním hospodárnosti alternatívnych dopravných prostried-

kov v miestnej verejnej doprave. Ďalšie pozoruhodné témy boli trendy budúcnosti, technológie lanových dráh, ekológia atď. OITAF je medzinárodnou organizáciou pre oblasť lanových dráh s cieľom podporovať pokrok v oblasti lanových dráh, ako aj vypracovávať jednotné medzinárodné smernice. Svetový kongres lanových dráh sa koná každých 6 rokov.

V minulom čísle sme predstavili novinky od firmy Leitner, Prinoth a Demaclenko, ktoré boli vystavené na výstave Interpin 2017 v Innsbrucku. Teraz vám niektoré z nich podrobnejšie opíšeme.

Nová stanica Leitner, navrhnutá dizajnerským štúdiom Pininfarina

Predstavená nová stanica lanovky Leitner je o niekoľko krokov vpred pred ostatnými výrobcami. Okrem nového dizajnu sa pri jej návrhu prihliadalo na splnenie vysokého štandardu

maximálnej prevádzkovej a technickej funkcie a spoľahlivosti.

Stanica má oveľa širšie zastrešenie a úplne pokrýva vozidlá prechádzajúce pod ňou. V konštrukcii dominujú sklenené povrchy, ktoré sú umiestnené oveľa nižšie ako pri doteraz používaných stanicach. Tým je vnútro stanice presvetlenejšie a je prínosom pre údržbárske práce. Nový odvodňovací systém je teraz vedený vnútorom konštrukcie do šachty, čím sa zamedzilo prietoku vody a ľadu do stanice a jej nekontrolovanému odtoku. Ventiláčny systém stanice bol navrhnutý

tak, aby ho bolo možné prispôsobiť požiadavkám a klimatickým podmienkam. To znamená, že ventiláčne komponenty sa môžu meniť čo do počtu a polohy a sú otočné automaticky alebo manuálne buď v hornej, alebo dolnej časti. Prístup na strechu bol prepracovaný tak, aby umožnil pohodlný a bezpečný prístup cez vnútorný rebrík.

Bezpečnosť výstupu zo zeme do vnútra stanice bola vyriešená schodmi, ktoré smerujú od prednej do zadnej časti stanice. Toto riešenie je bezpečnejšie tým, že vstup na schody je v časti stanice, kde vozidlá idú najpomalšie, a aj výstup je oveľa pohodlnejší, pretože schody sú menej strmé (45 stupňov).

Kabína Diamond EVO

Nová kabína Diamond EVO je symbiózou úspešných Symphony a Diamond modelov. Ich dizajn je produktom svetoznámeho dizajnerského štúdia Pininfarina.

Jej modulárna štruktúra ponúka mimoriadne veľký priestor pre pasažierov. Možnosť voľby rôznych širok, dĺžok a výšok kabíny, ako aj nového svetelného konceptu – to všetko možno prispôsobiť podľa požiadavky zákazníka a potreby pasažierov. Vstup do kabíny je riešený buď posuvnými dverami s pevnými prvkami pozdĺž bočnej plochy, alebo posuvnými dverami pokrývajúcimi celú vstupnú plochu. Kabíny možno vybaviť aj Led-osvetlením, umiestneným v nosných profiloch. Prvé 10-miestne kabíny Diamond EVO majú v tomto roku premiéru na Spejloch v údolí Zillertál.

Nový LEIT CONTROL

Základnou myšlienkou vývoja Leit Control bola zmena z hardvérovej orientácie na aplikačnú a funkčnú operačnú koncepciu. Nový ovládací panel obsahuje všetky ovládacie tlačidlá potrebné na každodennú prevádzku. Leit Control pokrýva všetky funkcie a prevádzku systému pri normálnej prevádzke, ako aj vykonávanie testov potrebných na uvedenie do prevádzky a pravidelnú kontrolu.

Kde boli kedysi potrebné komplexné pracovné procesy, teraz stačí jedna inštrukcia na počítači. Leit Control teraz zjednodušuje a zlepšuje kontrolu lanoviek

v mnohých oblastiach s pôsobivými výsledkami. V minulosti bolo napr. potrebných sedem pracovných krokov na zagarázovanie vozidiel. Dnes s Leit Control je potrebné len jedno stlačenie ovládacieho tlačidla, ktorý potom spustí proces zagarázovania úplne automaticky. Leit Control teda automaticky zvyšuje pohodlie a bezpečnosť obsluhy a znižuje potrebnú námahu. Tým sa stáva tento systém jednoduchým, intuitívnym a spoľahlivým.

PRINOTH – Husky pre osobnú prepravu

Spoločnosť Prinoth vyvinula v spolupráci s dizajnerským štúdiom Pininfarina najluxusnejšiu a najkomfortnejšiu kabínu na prepravu osôb, umiestnenú na podvozku snežného vozidla Husky. Táto kabína je dokonale presklená s perfektným výhľadom, nechýba v nej osvetlenie ani rádiové ozvučenie.

Tento druh prepravy otvára nové perspektívy so skvelou zábavou a skutočným pôžitkom pre cestujúcich na svahoch. Každý, kto hľadá najlepšie riešenie na prepravu až 9 návštevníkov do hôr a ich bezpečný návrat späť do doliny, nemusí hľadať, je tu Husky od Prinotha.

DEMACLENKO – Nový kanón VENTUS 4.0

Vďaka novému modelu Ventus 4.0, taktiež vyvinutému v spolupráci s Pininfarinom, vytvára Demaclenko nový štandard pri výrobe snehu, ktorý predstavuje osobitý produkt, vyčnievajúci z davu. Venus 4.0 je výsledkom analýzy formy a výkonu, vedúcej k radikálnym zmenám. Jeho futuristický dizajn kombinuje štýlové a funkčné aspekty.

Technické špecifikácie:

- má kompaktný pozinkovaný oceľový podvozok s dvoma kolesami a opornými nohami,
- vodné trysky sú z nehrdzavejúcej ocele a nukleátory z mosadze,
- manuálne, resp. elektrické otáčanie o 360 st.,
- sklon hlavy je nastaviteľný manuálne, resp. elektricky medzi 0 – 45 st.,
- odvodňovací ventil s centrálnym prívodom vody,
- bezolejový kompresor,
- nový koncept osvetlenia,

- nútený vetraný snímač teploty,
- ľahko prístupný vodný filter,
- má funkciu sledovania vetra, ktorá je k dispozícii s integráciou snehu Visual,
- minimálna hladina hluku vďaka novému ventilátoru.

Automatické funkcie:

- 7,0" dotykový displej na obsluhu stroja vrátane informácií o teplote vody, tlaku, výkonnosti, kvalite snehu, teplote a vlhkosti vzduchu, spotrebe energie a štatistických hodnotách,
- možnosť ovládania pomocou smartfónu alebo tabletom,
- chybové hlásenia vypnú kanón, ak je to potrebné,

- automatické otáčanie medzi 10 – 330 st.,
- ľubovoľný jazyk používateľa.

Technické dáta:

Max. výroba snehu	90 m ³ /h
Menovitý výkon	20 kW
Max. prietok vody	9 l/s
Prevádzka toku vody	8 – 50 barov
Vodný filter	250 mikróvov

LEITNER
ropeways

Snowfactory – po celom svete a skutočne po celú sezónu!

Technológia **Snowfactory**, po celom svete a naozaj celú sezónu!, sa bez ohľadu na to, aký mesiac je práve v kalendári, stará o výrobu snehu, čím umožňuje nadšencom zimných športov venovať sa svojim obľúbeným koničkom na zasnežených svahoch. Zatiaľ čo Snowfactory na južnej pologuli, v Austrálii a na Novom Zélande, stále vyrába sneh až do polovice augusta, továrne na severnej pologuli, napríklad v Nórsku, v rovnakom čase začínajú s výrobou v rámci príprav na zimnú sezónu 2017/2018. Navyše nič nenasvedčuje tomu, že by úspechom technológie Snowfactory malo v dohľadnom čase čokoľvek skrížiť plány. Len v roku 2017 sa bude realizovať 14 projektov Snowfactory na rôznych miestach po celom svete: poľnohospodárstvom, Rakúskom, Poľskom, Českou republikou až po Veľkú Britániu, USA, Taliansko, Švédsko a Nórsko a tiež v Chorvátsku sa mobilné jednotky Snowfactory používajú ako pomocné zariadenia dopĺňajúce tradičné technológie umelého zasnežovania či na kompletnú výrobu snehu, potrebného

v rámci bezproblémových a efektívnych príprav na zimné športové podujatia. Napríklad v talianskom meste Miláno sa v novembri konalo významné podujatie zamerané na snowboarding a freeskiing, Big Air and the City, v rámci ktorého sa na výrobu snehu použili dve jednotky Snowfactory. Ba čo viac, národné lyžiarske federácie vrátane DSV – Nemeckej lyžiarskej federácie a CRO – Chorvátskej lyžiarskej federácie už tiež nepochybne pochopili, v čom spočíva čaro technológie Snowfactory. Obe spomínané organizácie využívajú jednotky Snowfactory, či už je to pri skokoch na lyžiach a príprave tratí na biatlon v Nemecku, alebo na výrobu snehu pre slalomárske zjazdy v Chorvátsku, ako napr. v rámci pretekov v Sljeme. S blížiacimi sa termínmi podujatí sa vďaka technológii Snowfactory vždy darí vnášať do duší organizátorov pocit pokoja a istoty. Aj prevádzkovatelia lyžiarskych rezortov a stredísk si zjavne uvedomili výhody výroby snehu pri teplote nad bodom mrazu, na účely „snežnej kultivácie“ spočívajúcej vo výrobe veľkých objemov snehu, ktorý sa uchováva medzi jednotlivými sezónami, aby sa s výrobou snehu mohlo začať už veľmi skoro na

jeseň, keď ešte teploty neumožňujú používať tradičné umelé zasnežovanie, prípadne aby bolo možné použiť kombináciu oboch metód. Snowfactory umožňuje s istotou garantovať ohlásené termíny otvorenia stredísk, aby lyžiarske rezorty mohli svojim návštevníkom priniesť vzrušenie z lyžovania skôr ako ich konkurencia! V súčasnosti sa jednotky Snowfactory používajú v 16 rôznych krajinách. A nech sa prevádzkujú kdekoľvek, technológia Snowfactory prináša reálnu konkurenčnú výhodu; zákazníci, ktorí túto technológiu mali možnosť vyskúšať, tvrdia, že dokázala do ich lyžiarskych stredísk vniesť pravú revolúciu! Snowfactory po 365 dní v roku umožňuje dosahovať niečo, čo sa ešte v nedávnej minulosti javilo ako prakticky neuskutočiteľné.

Je tu revolúcia!

Optimalizácia existujúcich a vývojových riešení v zasnežovaní sú ústredným zameraním spoločnosti TechnoAlpin. Vrtuľové snežné delo TR8 je najnovším výsledkom podrobného výskumu a vývoja spoločnosti TechnoAlpin. Neustále zlepšovanie snežných diel robí zo spoločnosti TechnoAlpin celosvetového

lídra v inováciách. Vďaka tomuto pokračujúcemu optimalizačnému procesu ponúka TechnoAlpin najpokrokovejšie produkty na výrobu snehu a svojim zákazníkom zaručuje najvyššiu kvalitu snehu. Vývoj nových účinných mechanizmov a zjednodušenie údržby robia zo zariadenia TR8 revolúciu na trhu so zasnežovacou technikou. Umožňuje výrobu optimálnej snehovej kvality pri najrôznejších podmienkach a zaručuje najvyššiu efektivitu na všetkých úrovniach. Najvyšším cieľom je pritom vždy uľahčiť prácu výrobcov snehu.

Inovatívne funkcie a pokroková údržba

Do očí hneď udrie nový aerodynamický dizajn. Integráciou meteorologickej stanice, LED pracovného reflektora a LED výstražného svetla do turbínového krytu sa zvyšuje jednoduchosť údržby. Z dôvodu absencie vyčnievajúcich konštrukčných dielov sa výrazne znižujú rušivé nánosy snehu. Skutočná revolúcia sa však ukrýva za turbínovým krytom: Po prvý raz sú v prípade snežného dela vrtuľa a kompresor poháňané iba jedným elektrickým motorom. Prítom ide o bezolejový lamelový kompresor, ktorý sa vyznačuje rovnomerným výstupom

vzduchu. Motor pritom vždy pracuje na optimálnom stupni účinnosti. Vďaka overeným nízkym otáčkam a vnútri zabudovanému turbínovému motoru boduje zariadenie TR8 nízkymi hlukovými emisiami a necitlivosťou k vibráciám. Manipulácia s chladením stlačeného vzduchu bola taktiež zjednodušená. Chladenie vo vodnom okruhu ventilového bloku zaručuje optimálne temperovaný vzduch tak, že už viac nie je potrebné prepínanie medzi chladením a nechladením. Nízka konštrukčná výška a hmotnosť navyše zariadeniu TR8 dodatočne dodávajú vysokú stabilitu a schopnosť optimálnej manipulácie. Jednoduchosť údržby snežného dela TR8 je fantastická vďaka novému bočné vyklápačnému krytu. Za niekoľko okamihov sú prístupné všetky podstatné komponenty a čelný kruh možno zložiť jednoduchou manipuláciou. Ako všetky snežné delá spoločnosti TechnoAlpin sa aj TR8 vďaka keramickým tryskám typu Quadrijet a vodným filtrom typu Wedge Wire stará o jednoduchú údržbu pri optimálnej kvalite a efektívite.

PistenBully 100 Park prispieva k budúcnosti lyžiarskych zábavných tratí

Pohľad do budúcnosti:

Na dňoch inovácií zábavných tratí (Funslope) pod záštitou značky PistenBully, ktoré sa uskutočnili na záver poslednej lyžiarskej sezóny, sa zúčastnilo viac ako 100 zástupcov prevádzkovateľov lanoviek a lyžiarskych stredísk, ako aj tlače z Rakúska, Nemecka,

Švajčiarska, Francúzska a Talianska. Pricestovali do lyžiarskeho strediska Ötztal, kde mali možnosť otestovať najnovšie prvky lyžiarskych zábavných tratí na tamajších svahoch. Základným rámcom programu dvojdňového stretnutia bolo predstaviť mladý horský marketing a vozidlá PistenBully. Stretnutie ponúklo okrem zaujímavých prednášok na tému vývoja jednotlivých destinácií aj možnosť vyskúšať si špecializované vozidlá na úpravu zábavných parkov a zábavných tratí PistenBully 100 Park a PistenBully 400 ParkPro.

V lyžiarskom zábavnom parku na svahu Tiefenbachferner bolo na dĺžke 850 m implementovaných 12 inovatívnych

Novinka z INTERALPIN-u PistenBully 100 Park okamžite preukázala svoje schopnosti v snehu

Kritická porota hodnotila 12 nových prvkov na lyžiarskej zábavnej trati

konceptov zábavných tratí, ktoré vzišli zo súťažných myšlienok. Vytvorené dielo očarilo nielen odborníkov z jednotlivých lyžiarskych stredísk a zástupcov tlače, ale aj všetkých lyžiarov, ktorí za krásneho slnečného dňa mali príležitosť si podrobne prezrieť mohutné snehové stavby i zábavné prvky pri ich premiére. Zároveň mali možnosť si na nich otestovať svoje srdcia i pľúca.

Kým sa lyžiari neúnavne prehádzali po tratiach zábavného parku, zástupcovia lyžiarskych stredísk hodnotili najlepší z jeho dvanástich prvkov.

V priestore testovania PistenBully boli k dispozícii pre všetkých záujemcov tri snežné pásové vozidlá firmy Kässbohrer Geländefahrzeug AG. Najmä PistenBully

Väčšinu hlasov dostal dvojité slimáky, koncept Svena Tollera

100 Park s horúcou novinkou – multifunkčným ovládačom prídavných zariadení – sa tešil veľkému záujmu a oslovil aj skúsených vodičov, ktorí si mohli odskúšať vozidlo na pripravenom teréne v testovacom priestore. Vozidlom PistenBully 100 Park 4F predstavuje Kässbohrer jedno malé, mimoriadne manévrovateľné a výkonné vozidlo, ktoré zohľadňuje novú koncepciu zábavy pre celú rodinu. Jeho špeciálne vlastnosti ho robia silným, všestranným tvorcom, ktorý stanovuje úplne nové štandardy v tvarovaní parkov. Ergonomicky tvarovaný a intuitívny ovládač prídavných zariadení má štyri hlavné funkcie, ktoré možno použiť aj súčasne. Umožňuje dokonalé ovládanie a robí PistenBully 100 Park 4F univerzálnym: zdvíhanie a spúšťanie, natočenie, nakláňanie dopredu, nakláňanie do strán s najvyššou presnosťou – to všetko mu nerobí žiadny problém. Efektívne a kreatívne tvarovanie a upravovanie oblých a hranatých tvarov sú pre neho detskou hrou. V kombinácii s novým, predĺženým nosičom 12-cestnej radlice má PistenBully 100 Park 4F akčný rádius v uhle 131°. Okrem toho sa takto špeciálne navrhnutým nosičom dosahuje kinematika práve vhodná pre stavbu parkov. Osvedčená zadná snežná fréza môže mať zapnuté frézovalce v ľubovoľnej polohe. To umožňuje – najmä pri úprave strmých skokov – veľmi presné práce. Ten, kto si chce urobiť ešte lepší obraz

z tohoročných Dní inovácií vo fanparkoch pod záštitou značky PistenBully, môže nájsť množstvo obrazového materiálu vo forme fotografií a videí na [www.pisten-](http://www.pisten-bully.com)

[bully.com](http://www.pisten-bully.com). Pre nastávajúcu lyžiarsku sezónu je už teraz celkom jasné: zábavné lyžiarske trate budú v budúcnosti zárukou ešte väčšej zábavy ako doteraz.

Lyžiarov zaujali aj ďalšie zaujímavé prvky zábavnej trate

Najvyššie vyznamenania pre firmu Kässbohrer za profilový film

Na 26. medzinárodnom festivale **Quester Awards v New Yorku bol v kategórii profilových filmov hneď trikrát vyznamenaný profilový film firmy Kässbohrer Geländefahrzeug AG: zlato získal v kategóriách „Brand Experience“ a „Corporate Identity“, striebro v kategórii „Utilities“.** Renomovaný festival Quester Awards každoročne odovzdáva ceny za vizuálnu komunikáciu a vyznamenáva podnikateľov a spoločnosti za najlepšie profilové filmy firmy, reklamné spoty, dokumentárne filmy, otváracie podujatia a webové linky. Základom hodnotenia

bola kreativita, spôsob spracovania a poznatky, ktoré sú prezentované vo viacerých kategóriách. Samotný film firmy Kässbohrer Geländefahrzeug AG vznikol v spolupráci s nemeckým producentom Maxom Fuhrmannom a režisérom Janom Litzingerom. Jan Litzinger, autor myšlienky a scenára krátkeho filmu o firme Kässbohrer, natáča imidžové a reklamné filmy pre rôzne veľké firmy z rôznych odborov v Nemecku a zahraničí. Max Fuhrmann je dlhoročným producentom a pôsobí vo všetkých sférach filmovej tvorby. Je

mnohonásobným nositeľom národných a medzinárodných ocenení. Film zobrazuje emocionálnym spôsobom svet, v ktorom sa firma Kässbohrer s celou paletou svojich výrobkov pohybuje, a tento svet je zvýraznený prostredníctvom dynamických obrazov a podmanivej hudby. Filmová hudba je originálna a bola skomponovaná špeciálne len pre tento film. Text je vo švédštine, čím je viac emocionálne ladený a rozpráva o ľudskom priateľstve. **Link k tomuto filmu *<https://www.youtube.com/watch?v=r0z38aeYSyQ>**

PistenBully

100 4F

2017 5015

Intuitívne lepšie

Nový koncept vozidla a ovládania modelu PistenBully 100 4F

Jednoduché ovládanie, vyššia účinnosť a viac ergonomie:

Novou generáciou vozidla plníme želania našich zákazníkov a určujeme nové štandardy.

- ⊕ Najsilnejší motor vo svojej triede so 6 valcami, s výkonom 186 kW/253 PS a s veľkým krútiacim momentom
- ⊕ Emisná norma Tier 4F (prípravený pre stupeň EURO 5)
- ⊕ Intuitívny džojstik na súčasne proporcionálne ovládanie všetkých štyroch funkcií radlice
- ⊕ Nová generácia fréz na lepšiu úpravu a efektívnejšiu prácu
- ⊕ Ergonomická jednotka skladajúca sa zo sedadla, opierky rúk a džojstiku s individuálnymi možnosťami nastavenia
- ⊕ Patentovaný 10" dotykový displej s označenými aktívnymi časťami vozidla na jednoduché ovládanie
- ⊕ Komfortná kabína s výrazne väčším priestorom a zlepšeným výhľadom
- ⊕ So štyrmi vodiacimi nápravami a silným motorom je PistenBully vhodný aj na úpravu zjazdových tratí

BLUEIQ

A responsible future

Nová lanovka Leitner ve Špindlerově Mlýně

70 let lanové dopravy ze Špindlerova Mlýna na Pláš

V roce 2015 se po desetileté pauze dočkal nové lanovky konečně také Špindlerův Mlýn, kde byla odpojitelná čtyřsedačková lanovka Leitner nahrazena novou moderní šestisedačkovou lanovkou Leitner s bublinami.

Původní odpojitelná čtyřsedačková Doppelmayr na Pláš z roku 1992 byla historicky první čtyřsedačkovou lanovkou na území České republiky a stala se tedy nyní zároveň i první nahrazenou čtyřsedačkovou. V době svého vybudování šlo o naprostou technickou špičku, čím se bylo možno na českých horách svěřt, avšak pokrok se nedá zastavit, a tak se před uplynulými Vánoce na jejím místě rozjela odpojitelná šestisedačková lanovka firmy Leitner s vyhříváním sedaček s koženými potahy a s modrými bublinami proti nepříznivému počasí. Úplnou novinkou v České republice jsou bezpečnostní zábrany sedaček s individuálními opěrkami pro nohy, které se po

zavření zaaretují a automaticky otevřou až před výstupem ve stanici. Tím je zcela vyloučeno riziko vypadnutí cestujícího ze sedačky. Hlavním cílem nové investice nebylo zvýšení přepravní kapacity (ta zůstane shodná – 2 400 osob za hodinu), ale zvýšení komfortu pro návštěvníky. Zásadní změnou oproti původní lanovce je situování dolní stanice – zatímco původně byl příjezd ze sjezdovky vyvýšený a na sedačky se nastupovalo na střeše objektu zázemí a lyžařské půjčovny, nyní je dolní stanice umístěna v úrovni terénu. Kolmo na osu trati se nachází dlouhý objekt depa, ve kterém se nachází 2 koleje pro všech 78 sedaček. Směr nástupu je z prostorových důvodů realizován jako kolmý na osu. Komfort a bezpečnost nastupování zajistí nástupní pás, který dopraví lyžaře od vstupních branek až na místo nástupu na sedačku. Do dolní sta-

nice je situován přímý pohon DirectDrive i hydraulické napínání lana, s výkonem 668 kW jde nově o lanovku s nejvýkonnějším pohonem u nás (do roku 2015 tento primát držela šestisedačková v Koutech nad Desnou). Technickou zajímavostí je kombinace dvou tlačných a jedné nosné podpěry za sebou na výjezdu z dolní stanice – díky tomuto řešení nezasahuje žádná podpěra do dojezdu sjezdovky. Na rozdíl od lanovky HOFMANKY EXPRESS bylo vybráno provedení obou stanic ve verzi s vysokým proskleným opláštěním. Původní čtyřsedačková lanovka dojezdila 26. července 2015 (letní sezóna na Pláši tak musela být poněkud zkrácena) a krátce na to byla zahájena výstavba lanovky nové. Během srpna byla demontována

technologie stanic původní lanovky a vyhloubeny základy stanic a patky nových podpěr. V září probíhaly především betonářské práce a na přelomu září a října již byly na svá místa usazovány jednotlivé podpěry v celkovém počtu 14 kusů. Pro montáž některých z nich v hůře přístupném terénu byl využit vrtník, který byl využit obousměrně – nahoru vynesl podpěru nově, dolů pak podpěru původní lanovky. Polovina října již byla ve znamení montáže technologie obou stanic – jako první vyrostla horní stanice, následována o pár dní později stanicí dolní. Ve stejném pořadí následovala montáž staničního opláštění a v listopadu již bylo rozvíjeno a zaplétáno dopravní lano. Celá stavba nové lanovky tak netrvala déle než 4 měsíce a její slavnostní otevření se uskutečnilo v pátek 11. prosince 2015. Celková hodnota investice nejen do nové

Dolní stanice se skupinou výjezdových podpěr

Trasa lanovky – podpěra č. 13

Pohľad z hornej stanice na trasu lanovky

Horní vratná stanice

lanovky, ktorá je dôležitým centrálnym dopravným zariadením celého skiareálu, ale také do posilnení zasněžovacího systému, dosáhla 210 miliónů korun. Investorem je spoločnosť Melida, ktorou spoluvlastní slovenská skupina Tatry Mountain Resorts (TMR) spoločne s niekoľkoma tuzemskými podnikateľmi. Výstavbou novej lanovky na Pláň začíná kompletná modernizácia lyžařského areálu ve Špindlerově Mlýně. Původní odpojitelná čtyřsedačka Doppelmayr vzhľadom ke svému relatívne nízkému veku pochopiteľne neputovala do šrotu, ale po kompletní repasi bude v roce 2017 opätovne postavena na Horních Mísečkách v trase z parkoviště na Medvědin jako náhrada dvou lyžařských vleků. Již v roce 2019 by se pak mělo uskutečnit dlouho očekávané lyžařské propojení obou lokalit Pláň a Medvědin – postavena bude nová odpojitelná šestisedačka s bublinou z nového nástupního bodu

střediska (tzv. skitermínál) na Hromovku a dále 10-místná kabinková lanovka z tohoto nového nástupního bodu až k dolní stanici lyžařského vleku na Medvědin. Vzniknou zde i nové sjezdovky a počítá se zde také s parkovacím domem s kapacitou kolem 400 vozů, na jehož střeše budou umístěny dolní stanice lanovek a dojezd sjezdovek. Půjde zřejmě o největší lyžařskou investici u nás vůbec a celková délka sjezdovek ve Špindlerově Mlýně tak dosáhne čtyřiceti kilometrů. Nová šestisedačka na Pláň firmy Leitner je již 4. generací lanovek na trase

ze Špindlerova Mlýna na Pláň (tolik lanovok na stejné trase se v žádném jiném českém středisku ještě nevystřídalo). Vše začalo v roce 1947, kdy se zde rozjela jednosedačková lanovka z chrudimské Transporty. Šlo v pořadí o druhou sedačkovou a celkově šestou visutou lanovku na území tehdejšího Československa. V letech 1963 a 1964 přišla na řadu dílčí rekonstrukce, při níž byla mj. trasa v horní části prodloužena o přibližně 300 metrů. Velká změna přišla v roce 1985, kdy se zde rozjela v pořadí druhá lanovka – šlo o neodpojitelnou dvousedačku Tatrápoma, jejíž trasa byla oproti původní jednosedačce přeložena více doprava. Ta se zde však dlouho neohřála a již v roce 1992 ji nahradila již několikrát zmíněná odpojitelná čtyřsedačka Doppelmayr. Protože původní dvousedačka měla za sebou pouhých 7 let provozu, byla o 3 roky později znovu postavena o 100 metrů východněji v kratší trase pod názvem Svatý Petr – černá sjezdovka. A jak můžeme na tomto výčtu vidět, zajímavostí je také to, že každou ze 4 generací lanovek dodal jiný výrobce v pořadí Transporta Chrudim, Tatrápoma, Doppelmayr a Leitner.

Text a foto:
Ing. Radim Polcer

Technické údaje:

Typ	CD6C
Tažná větev	pravá
Umístění pohonu	dolní stanice
Systém napínání	hydraulický v dolní stanici
Přepravní kapacita	2 400 osob/hod.
Šikmá délka	1576 m
Vodorovná délka	1507 m
Dolní stanice	744 m n. m.
Horní stanice	1185 m n. m.
Převýšení	441 m
Průměr dopravního lana	48 mm
Výkon pohonu	668 kW
Max. dopravní rychlost	4,89 m/s
Čas jízdy	5,4 min.
Vzdálenost sedaček	44 m
Časový interval sedaček	9 s
Počet sedaček	78
Počet podpěr	14 (z toho 2 tlačné)
Výrobce	Leitner
Uvedení do provozu	2015

LEITWOLF.

O krok pred ostatnými.

CLEANMOTION
MORE WITH LESS

- ✓ Splňa aktuálne najprísnejšie emisné štandardy "Stage IV/ Tier 4 final"
- ✓ Bezkonkurenčná pracovná šírka až 4,5m s najlepšou dostupnosťou v stúpaniach
- ✓ Unikátne paralelné vysúvanie frézy
- ✓ Optimálna efektívnosť vďaka inteligentnej distribúcii výkonu medzi pohonom a frézu
- ✓ Navíjak AUTOMATIC s ťažnou silou 4,5 tony

Napriek nižším emisiám je výkonný. LEITWOLF prináša perfektné svahy s redukovaným dosahom na životné prostredie. Jednotka na trhu, vybavená najinovativejším motorom pre čistejšiu, efektívnejšiu a lepšiu úpravu svahov.
www.primoth.sk

 facebook.com/careforsnow

 twitter.com/SupersnowSA

 youtube.com/SUPERSNOWmovies